



**50 ГОДИНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА  
ШПАНСКИ ЈЕЗИК, ХИСПАНСКЕ  
КЊИЖЕВНОСТИ И КУЛТУРЕ**

Универзитет у Београду  
Филолошки факултет  
Катедра за иберијске студије

**50 AÑOS DE HISPANISMO UNIVERSITARIO**

Universidad de Belgrado  
Facultad de Filología  
Departamento de Estudios Ibéricos









# 50 ГОДИНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ШПАНСКИ ЈЕЗИК, ХИСПАНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ И КУЛТУРЕ

Универзитет у Београду  
Филолошки факултет  
Катедра за иберијске студије



## 50 AÑOS DE HISPANISMO UNIVERSITARIO

Universidad de Belgrado  
Facultad de Filología  
Departamento de Estudios Ibéricos

Београд / Belgrado  
2021





## САДРЖАЈ / ÍNDICE

Историјат Катедре за иберијске студије	9
Наставници и сарадници	10
Настава	14
Студенти	15
Међународна сарадња	17
Научноистраживачки рад, издавачка и преводилачка делатност	20
Библиотека	27
Управљачки послови	28
Наставници и сарадници Катедре за иберијске студије	29



Historia del Departamento de Estudios Ibéricos	53
Docentes	54
Enseñanza	58
Estudiantes	59
Cooperación internacional	61
Trabajos de investigación, edición y traducción	64
La biblioteca	71
Labores de gestión	72
Personal del Departamento de Estudios Ibéricos	73





**50 ГОДИНА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА  
ШПАНСКИ ЈЕЗИК, ХИСПАНСКЕ  
КЊИЖЕВНОСТИ И КУЛТУРЕ**

Универзитет у Београду  
Филолошки факултет  
Катедра за иберијске студије



Универзитет у Београду • Филолошки факултет  
Београд, 2021



## Историјат Катедре за иберијске студије

**Н**астава шпанског језика на Универзитету у Београду започела је на тадашњем Филозофском факултету (у чијем саставу је била и филологија) 1951. године на Катедри за романистику, где се шпански језик слушао као факултативни предмет. Први предавач, у звању лектора, био је шпански избеглица, Каталонац Хосе (Ћозеп) Борт Вела. Шпански добија статус другог страног језика као изборни предмет на истој Катедри школске 1962/1963. године, а наставу држи асистенткиња мр Љиљана Павловић Самуровић. За вежбе је био задужен Аргентинац Хуан Октавио Пренс, који ће касније каријеру наставити као професор Универзитета у Трсту, иначе добитник престижне награде „Каса де лас Америкас“ за поезију.

Група за шпански језик и књижевност са студијским програмом од четири године основана је 1971. године у оквиру Катедре за романистику, тако да се ова година може сматрати почетком професионалног развоја хиспанистике на тлу некадашње Југославије. Наставу држе др Љиљана Павловић Самуровић, доценткиња, мр Далибор Солдатић, асистент, и лектори – Аргентинац Хуан Октавио Пренс и Перуанка Силвија Искијердо Тодоровић, која је цео свој радни век провела на Факултету, држећи практичне вежбе из језика и Курс латиноамеричких цивилизација. По увођењу предмета Хиспаноамеричка књижевност, група мења назив и постаје Студијска група за шпански језик и хиспанске књижевности.

Први дипломирани професори шпанског језика и књижевности изашли су са студијске групе 1975. године, а прва докторска дисертација из хиспанистике одбрањена је на Факултету 1984. године.



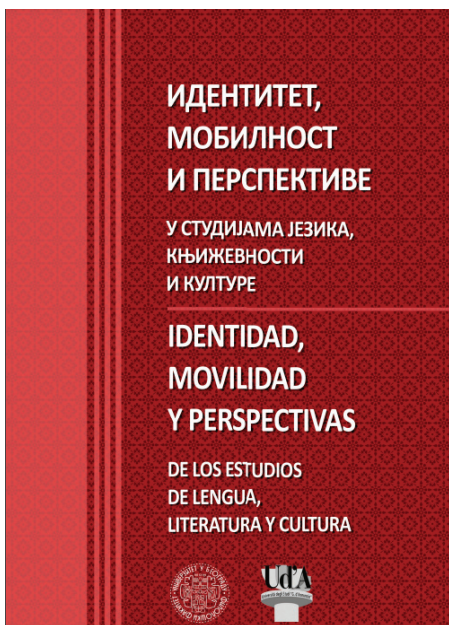
## Наставници и сарадници

У развоју хиспанистике у Србији посебно се истиче делатност др Љиљане Павловић Самуровић (1935–2006), оснивачице данашње Катедре за иберијске студије на Филолошком факултету. Професорка Љиљана Павловић Самуровић провела је читав радни век бавећи се хиспанистиком на Филолошком факултету Универзитета у Београду, од школске 1962/1963. па све до 2002. године. На почетку каријере држала је наставу из шпанског језика, шпанске и хиспаноамеричке књижевности, да би се на крају посветила својим омиљеним темама: Сервантесу, књижевности шпанског барока и хиспаноамеричкој књижевности. Докторирала је у Паризу, на Сорбони, одбранивши тезу *Les lettres hispanoamericaines au Mercure de France (1897–1915)* (*Хиспаноамеричке књижевности у часопису Mercure de France (1897–1915)*). Ментор јој је био

чувени француски хиспаниста Шарл Обрен (Charles Aubrun). Њени радови, а посебно књиге, представљају чврсте темеље хиспанистике у Србији.

Монографија *Шпанска књижевност I* др Љиљане Павловић Самуровић и др Далибора Солдатића прва је историја шпанске књижевности средњег века и ренесансе на овим просторима, и представља и данас незаменљив уџбеник за студенте хиспанистике.

Са антологијом хиспаноамеричке поезије *Светлости Кордиљера* професорка Самуровић исцрпно је и утемељено представила панораму хиспаноамеричке поезије и њене најистакнутије представнике. Антологија је са пратећом



Монографија објављена поводом обележавања 45. годишњице Групе за шпански језик и хиспанске књижевности, а као омаж проф. др Љиљани Павловић Самуровић

студијом поставила нове стандарде у представљању књижевности на шпанском језику у нас.

*Лексикон хиспаноамеричке књижевности* је њено капитално дело. У њему су студиозно представљени појмови, епохе, правци, националне књижевности и најзначајнији писци Хиспанске Америке, уз обиље података и изабрану критичку библиографију. Управо због целовитости, концизности и обиља података ово дело превазилази бројне публикације сличног типа у иностранству.

*Књига о Сервантесу* је круна дугогодишњег бављења делом Мигела де Сервантеса. У њој су представљени живот и дело Сервантеса, његова поетика и разни аспекти присуства Сервантесовог опуса на српском језичком подручју.

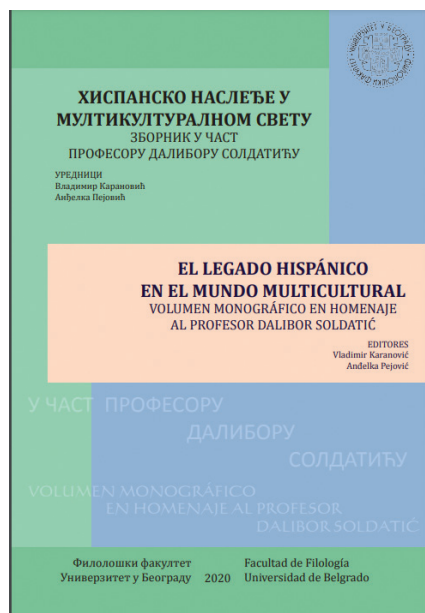
Добар део свог истраживачког рада проф. Љиљана Павловић Самуровић посветила је компаративном проучавању књижевности. Тако се бавила везама и мотивима шпанског романсера и наше народне поезије. Прва је указала на погледе Рамона Менендеса Пидала и однос између шпанских хуглара и наших народних гуслара. Била је чланица више међународних удружења хиспаниста.

Др Љиљана Павловић Самуровић добитница је ордена *Real orden de Isabel la Católica*, који додељује Краљевина Шпанија.

Развоју хиспанистике у Србији значајно је допринео и **др Далибор Солдатић**. Др Солдатић је аутор више десетина научних и стручних радова из области хиспаноамеричке и шпанске књижевности. Од посебног значаја за књижевноисторијски и дидактички вид хиспанистике у Србији јесу публикације *Шпанска књижевност*, *Књига I: Средњи век и ренесанса* (објављена у коауторству с Љиљаном Павловић Самуровић), затим ауторска монографија *Прилози за теорију новог хиспаноамеричког романа* и *Свет хиспанистике: увод у студије* (објављена у коауторству са Жељком Донићем). Др Далибор Солдатић је допринео и развоју преводилаштва у нашој културној средини, како у својству преводиоца тако и као уредник едицијâ преведених шпанских и хиспаноамеричких књижевних дела. Преводио је и са српског на шпански језик. Гостовао је у својству предавача на универзитетима у земљи и иностранству, и активно је учествовао у обезбеђивању хиспанистичког наставно-научног подмлатка у Србији. Др Солдатић је добитник ордена *Real*



*orden de Isabel la Católica*, који додељује Краљевина Шпанија, као и ордена *Águila azteca*, који додељује Република Мексико.



*Зборник у част професору  
Далибору Солдатићу*

Александра Манчић. Коначно, усвајањем новог Статута Филолошког факултета, априла 2000. године, група прераста у Катедру за иберијске студије, у чијем саставу се данас налазе Студијска група за шпански језик, хиспанске књижевности и културе, Лекторат за португалски (од 1997. до 1999. и од 2005/2006. до данас) и Лекторат за каталонски језик (од 2005/2006).

У саставу Катедре за иберијске студије данас раде: др Јелена Филиповић, др Јасна Стојановић, др Анђелка Пејовић, др Ана Кузмановић Јовановић, др Весна Дицков, др Владимир Карановић, др Ивана Вучина Симовић, др Ана Јовановић, др Жељко Донић, др Ксенија Вранеш, др Пау Бори Санз (Pau Borí Sanz), мр Јасмина Николић, др Уго Маркос Бланко (Hugo Marcos Blanco), др Луиза Валожић, др Јелена Ковач, Џени Пердомо (Jenny Perdomo) и страни лектори ангажовани по основу међудржавног уговора о просветној сарадњи између Шпаније и Србије, сарадње Института Рамон Љуљ из Барселоне и Факултета, и споразума о сарадњи Факултета и Универзитета са Институтом Камоиш из Португалије.

Током првих година рада, када на студијској групи није било довољно квалификованих наставника у извођењу наставе, одржавању испита, као и у комисијама за израду магистарских и докторских теза, драгоцену помоћ пружале су колеге са студијске групе за француски језик и књижевност и Катедре за италијански језик и књижевност (др Радивоје Константиновић, др Иван Клајн, др Момчило Савић, др Пера Половина).

Студијска група је кадровски проширена доласком две асистенткиње приправнице: Драгане Бајић и Јелене Рајић. Касније ће бити примљена у својству асистенткиње Марина Љујић, а потом, у својству лекторке,

Пензионисани професори катедре су редовни професори др Далибор Солдатић и др Јелена Рајић, виша лекторка Силвија Искијердо Тодоровић и виши лектор Срђа Сарделић.

Наставници и сарадници Катедре школовани су и у иностранству, и то на престижним катедрама за хиспанистику: др Љиљана Павловић Самуровић има докторат на Сорбони у Паризу, др Далибор Солдатић основне и магистарске студије на Националном аутономном универзитету у Мексику, др Јелена Филиповић и др Ана Јовановић докторат на Универзитету Пердју у САД, др Јасна Стојановић магистарске студије на Универзитету у Стразбуру, др Анђелка Пејовић докторат на Универзитету у Гранади, др Пау Бори докторат на Универзитету Помпеу Фабра у Барселони, а докторате у иностранству су такође стекли виши лектори др Луиза Валожић (Универзитет у Аликантеу) и др Уго Маркос (Универзитет Комплутенсе, Мадрид). Бројни чланови Катедре били су на студијским боравцима на реномираним универзитетима: Универзитет Комплутенсе у Мадриду, Аутономни универзитет у Мадриду, Универзитет у Гранади, Универзитет Харвард – САД, итд.

Током протеклих 50 година постојања Катедре, на њој је радио значајан број страних лектора који су дали велики допринос квалитету наставе: Алида Арес, Пилар Доладо, Анхелес Алонсо Сарса, Лусмарина Палаес Лопес, Марија дел Мар Кампос Фернандес-Фигарес, Сесар Луис Дијес Пласа, Алисија Хименес Мансију, Саломе Монастерио Моралес, Хорхе Мартинес Хименес, Лусија Хил Виља, Инмакулада Гаљегос Полонио, Хајро Дорадо Кадиља, Ана Марија Гарсија Гутјерес, Монсерат Саморано Љена, РакеЛосано Плегесуелос, Луиза Валожић Ненадић, Луис Монсо Хименес, Федерико Ескудеро Алварес, Естела Кастељо Пина, Кристобал Дијас Белтран, Сара Торо и Франсиско Капиља Мартин лектори за шпански из Шпаније, као и Џени Пердомо са Кубе. Лектори за каталонски били су Пау Бори Санз, Аксел Гонсалес, Леа Фелију и Фабијан Ортега, а за португалски Периклес Куња, Карлос Амарал Фрејре, Вељко Пријић, Жоана Камара, Маријана Фарија, Андре Невес Карваљоза, Клара Рисо, Андре Куња, Магда Барбејта, Софија Марињо и Жозе Карлос Каноа.

Прва секретарка Катедре за иберијске студије била је Снежана Ловре (2000–2003), а од 2003. године секретарске послове обавља мср Изабела Бељић.

## Настава

Студије хиспанистике конципиране су као савремене интердисциплинарне студије из области хиспанске лингвистике и хиспанских књижевности, науке о књижевности, методике наставе, превођења, хиспанске кинематографије, те ширег подручја хиспанске културе и уметности. Као изборни страни језици на Катедри за иберијске студије изучавају се, осим шпанског, каталонски језик и култура, и португалски језик.

Реформисан у складу с принципима Болоњске декларације, студијски програм Шпански језик, хиспанске књижевности и културе је иновативан и прилагођен потребама студента и захтевима друштва. Структура студијског програма и велика изборност предмета омогућавају креирање индивидуализованих курикулума који представљају чврсту основу за стручни рад у савременом интердисциплинарном окружењу и усмеравање ка будућој професионалној каријери.

У настави се примењују интерактивне образовне технике и дигитални ресурси. Снажно се подстиче критичко, аналитичко и креативно мишљење, те етичко расуђивање и одлучивање.

Поред основних четворогодишњих студија, на Катедри за иберијске студије организоване су мастер и докторске академске студије, а у оквиру заједничких програма који се реализују на Филолошком факултету (програм мастер академских студија Језик, књижевност, култура, и програм докторских академских студија Докторске студије из филологије).

Сарадници Катедре за иберијске студије држали су од 1984. године наставу из српскохрватског језика у оквиру лектората за стране језике Аутономног универзитета у Мадриду; због недостатка финансијских средстава тај лекторат је касније престао с радом. Од 1996. године, а у оквиру сарадње са Универзитетом у Гранади (Шпанија), установљен је, на бази реципроцитета, лекторат за српски језик на Филозофском факултету тог Универзитета, који је радио до 2014/2015, када је затворен због финансијских рестрикција.

## Студенти

**К**атедра за иберијске студије уписује 90 студената на прву годину Основних академских студија, на студијски профил Шпански језик, хиспанске књижевности и културе, који чини саставни део студијског програма Језик, књижевност, култура Филолошког факултета у Београду. На предметима из шпанског, каталонског и португалског као другог страног језика сваке године се упише по 60 до 90 студената по години.



*Диплома Филолошког факултета  
Универзитета у Београду*

Данас у Србији има преко 1950 дипломираних професора шпанског језика и књижевности, односно дипломираних филолога хиспаниста. Диплому мастера на Катедри стекла су 463 студената, звање магистра филолошких наука 16 кандидата (из књижевности 7, из језика 9), звање доктора наука 31 кандидат (књижевних наука 11, језичких наука 20 канди-

дата). Број овдашњих студената хиспанистике који су докторирали на страним универзитетима још је већи.

Од школске 2012/2013. до данас, више од 120 студената хиспанистике учествовало је у програмима студентске мобилности Erasmus Mundus, Erasmus+ и СЕЕPUS, по чему је Катедра за иберијске студије једна од најуспешнијих на Универзитету у Београду. Студијске размене остварене су на свим нивоима студија, на универзитетима у Гранади, Мадриду (Complutense), Барселони (Pompeu Fabra), Саламанки, Валенсији, Билбау (Deusto), Палма де Мајорки (Universitat de les Illes Balears), Лисабону (Universidade de Lisboa и Instituto Universitario de Lisboa), Порту, Љубљани, Прагу (Карлов универзитет), Будимпешти (Католички универзитет Pázmány Péter и Универзитет Eötvös Loránd), Сегедину, Загребу, Брну, Берлину (Humbolt), Сарланду и Ници.



*Студенткиње волонтерке на XIII Међународном симпозијуму Шпанског друштва за наставу језика и књижевности (SEDLL), Филолошки факултет у Београду, 2019.*

Поред волонтерског рада и пракси у оквиру студентских организација, студенти хиспанистике имају могућност обављања студентских пракси у Институту Сервантес у Београду (у одељењу за културу, дирекцији, администрацији, у библиотеци), Друштву хиспаниста (културне активности, методичка секција, преводачко-издавачка делатност, часопис *Reflejo*), у оквиру платформе *¿Qué pasa?*, те учешћа у радионицама и пројектима Удружења професора шпанског језика Србије.



*„Сервантес живи”, књижевно вече поводом четири века од Сервантсове смрти. Библиотека града Београда, 2016.*

Студенти хиспанистике учествују и у пројектима ПАФФ-а (Производња Алумнија Филолошког факултета), у оквиру којих стичу знања и вештине фотографисања, извештавања о културним догађајима, снимања, монтаже видео-материјала и звука, промоције на интернету итд., а у студентском књижевном часопису *Весна* објављују литерарне радове.



## Међународна сарадња

**М**еђународна сарадња Катедре одвија се првенствено са Организацијама и институцијама научног карактера: Међународно удружење хиспаниста (AIH), Мрежа хиспаниста Средње Европе (RHEC, делом у оквиру програма CEEPUS), Међународно удружење сервантиста (AC), Група за истраживање „златног доба“ (GRISO), Европско удружење професора шпанског (AEPE), Америчко удружење наставника шпанског и португалског језика (AATSP), итд. Катедра интензивно сарађује и са Шпанском агенцијом за међународну сарадњу и развој (AECID) која Катедри обезбеђује лекторе, изворне говорнике, и која је битно допринела модернизацији Катедре донацијом информатичке опреме за потребе наставника, сарадника и студената хиспанистике. Значајан помак у унапређењу сарадње постигнут је 2002. године, када је на Филолошком факултету отворена Учионица Сервантес (Aula Cervantes), одељење Института Сервантес, опремљена у то време најмодернијим информатичким и мултимедијалним средствима. Учионица је отворена 5. априла 2002. године. По отварању Института Сервантес у Београду 2005, с којим Катедра за иберијске студије интензивно сарађује у бројним активностима, постигнут је споразум да некадашња учионица Сервантес остане на располагању студентима, првенствено иберистике и постдипломцима, као мултимедијална учионица. Простор ауле касније је преузео Институт Камоиш из Португалије.



Универзитет у Београду има потписане споразуме о сарадњи са више шпанских и хиспаноамеричких универзитета: Аутономним универзитетом у Барселони, Универзитетом у Гранади, Универзитетом у Севиљи, Универзитетом у Ваљадолиду, Универзитетом у Мурсији и Универзитетом у Овиједу у Шпанији, Универзитетом у Коимбри и Универзитетом у Порту из Португалије, Универзитетом у Буенос Ајресу, Универзитетом Ла Плата и Националним универзитетом у Мар дел Плати у Аргентини. Такође има потписане споразуме са више универзитета у Мексику (Universidad de Guadalajara, Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM), Tecnológico de Monterrey, Universidad Michoacana de San Nicolás de Hidalgo, Benemérita Universidad Autónoma de Puebla, Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Monterrey). Тиме су отворене знатне могућности за размену студената и учешће у истраживачким пројектима.



Посета колега с Катедре за хиспанистику Универзитета у Сегедину (Мађарска), 2016.

Филолошки факултет има потписан међународни споразум о сарадњи са Институтом *Camões* из Португалије, Институтом *Ramon Llull* из Шпаније, као и са Универзитетом у Сао Паолу, а реализује *Joint Master* са више шпанских универзитета (Universidad de Barcelona, Universidad Autònoma de Barcelona, Universidad de Vic).

Катедра остварује тесну сарадњу са одговарајућим катедрама у региону (у Темишвару, Љубљани, Сегедину, Будимпешти, Печују, Пловдиву, Брну, Загребу итд.), пре свега у оквиру Мреже хиспаниста Средње Европе и програма размене СЕЕПУС.

У националним оквирима сарађује са колегиницама и колегама хиспанистима Универзитета у Крагујевцу и Новом Саду, као и са стручним удружењима која се баве промовисањем шпанског језика, хиспанских књижевности и култура (Удружење професора шпанског језика Србије – APES и Друштво хиспаниста). Такође континуирано сарађује са амбасадама Шпаније и земаља Латинске Америке акредитованим у Београду. Захваљујући тој сарадњи Катедра је добила неколико значајнијих донација књига.



*Представљање српског превода романа Обесправљени Маријана Асуеле, под покровитељством Амбасаде Мексика у Србији, 2016.*



*Посета Њ.Е. амбасадора Шпаније господина Раула Бартоломеа Молине Филолошком факултету у Београду, 2019.*



## Научноистраживачки рад, издавачка и преводилачка делатност

**Н**аставници и сарадници редовно објављују научноистраживачке радове у часописима, тематским публикацијама и зборницима радова у земљи и иностранству. Такође, редовно учествују на научним и стручним скуповима у земљи и свету, посебно у земљама Европе, Латинске Америке и САД. Свој научни допринос дали су и учествовањем у пројектима Центра за научноистраживачки рад Филолошког факултета.



Научни часопис  
Beoiberística  
[https://beoiberistica.  
fil.bg.ac.rs/index.php/  
beoiberistica/index](https://beoiberistica.fil.bg.ac.rs/index.php/beoiberistica/index)

Године 1997. основан је електронски часопис *Beohispánica* (оснивачи: Центар српско-шпанског пријатељства и Амбасада Шпаније, уз сарадњу студијске групе за шпански језик и хиспанске књижевности), који је објављивао радове из области шпанске и хиспанских књижевности, шпанског језика и цивилизације, као и компаративна истраживања. Часопис је излазио током 1997. и 1998. године, а главна уредница била је др Јелена Филиповић. Часопис је обновљен 2016. године под називом *Beoiberística*, сада као публикација Катедре за иберијске студије. Уређују га др Владимир Карановић (главни и одговорни уредник) и др Ксенија Вранеш (оперативна уредница), уз уреднички и научни одбор састављен од афирмисаних хиспаниста из земље и иностранства. *Beoiberística* је индексирана на листама ERIH PLUS, DOAJ, CEEOL, MIAR, Dialnet и REDIB.

Катедра је активна и у организовању националних и међународних научних скупова. Поводом 35 година постојања организовала је међународни научни скуп AELO (*Avances en el estudio de la literatura oral*, 2006. године), затим 2018. Другу националну конференцију хиспаниста, а наредне, 2019. године, XIII Симпозијум Шпанског друштва за наставу језика и књижевности (SEDLL).



*Друга национална конференција хиспаниста (плeнарни предавачи, дипломатски кор и директор Института Сервантес у Београду, са представницима Катедре и Филолошког факултета), 2018.*



*XIII Међународни симпозијум Шпанског друштва за наставу језика и књижевности, Филолошки факултет у Београду, 2019.*

Захваљујући раду наставника и дипломираних студената Катедре, са шпанског и португалског језика преведен је и објављен значајан број књижевних дела шпанских, португалских и латиноамеричких писаца. Реализован је, такође, изванредан број превода дела српских аутора који су штампани у Шпанији и Латинској Америци.



*Представљање едиције Класици шпанског реализма, издавачке куће Pi-Press; Институт Сервантес, 2012.*

## **Зборници припремљени на Катедри за иберијске студије**

- Карановић, В. & А. Пејовић (ур.). *Хиспанско наслеђе у мултикултуралном свету. Зборник у част професору Далибору Солдатићу*. Београд: Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 2020. *El legado hispánico en el mundo multicultural. Volumen monográfico en homenaje al profesor Dalibor Soldatić*. Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2020.
- Pejović, A., J. Filipović, J. Stojanović, A. Kuzmanović Jovanović, A. Jovanović & V. Karanović. (eds.). *Estudios hispánicos serbios y retos de la contemporaneidad*. Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2019.
- Дицков, В. (ур.). *Идентитет, мобилност и перспективе у студијама језика, књижевности и културе*. Београд: Филолошки факултет, Универзитет у Београду, Универзитет „Габријеле Д’Анунцио“ у Кјетију – Пескари, Одељење за пословну администрацију / *Identidad, movilidad*

*y perspectivas de los estudios de lengua, literatura y cultura*. Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, Universidad “Gabriele d’Annunzio” de Chieti – Pescara, Departamento de administración de negocios, 2017.

- Kuzmanović Jovanović, A., J. Filipović, J. Stojanović, J. Rajić (eds.). *Estudios hispánicos en el siglo XXI*. Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2014.
- Nikolić J. & Soldatić, D. (eds.). *Avances en el estudio de la Literatura Oral*. Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2013.
- Stojanović, J. (ur.). *Don Kihot u srpskoj kulturi / Don Quijote en la cultura serbia*. Beograd: Filološki fakultet, Institut Servantes; Belgrado: Facultad de Filología, Instituto Cervantes, 2006.

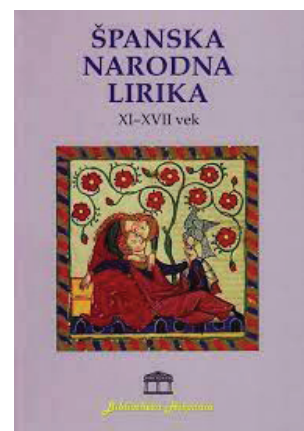
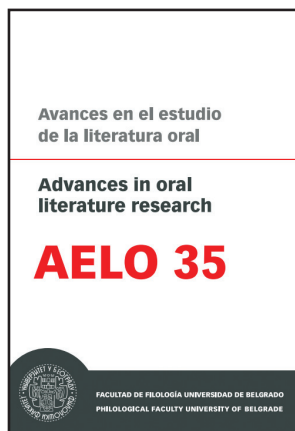
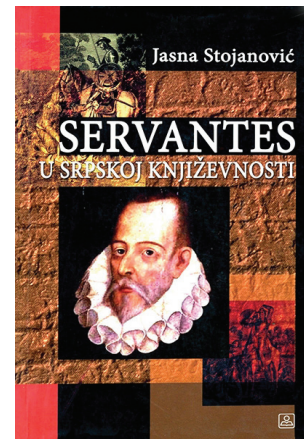
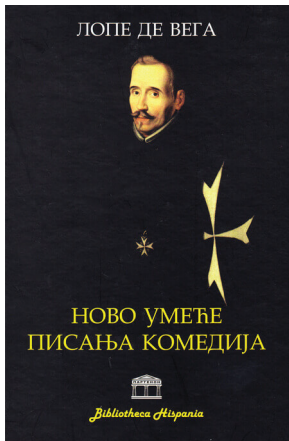
### **Монографска издања чланова Катедре за иберијске студије**

- BORI, Pau. *Language textbooks in the era of neoliberalism*. London: Routledge, 2018.
- ДИЦКОВ, Весна. *Хиспаноамеричка књижевност: ренесанса и барок*. Београд, 2021.
- ДИЦКОВ, Весна. *Хиспаноамеричка књижевност: од постмодернизма до постбума*. Београд: Филолошки факултет, 2016.
- Солдатић, Далибор; ДОНИЋ, Жељко. *Свет хиспанистике: увод у студије*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2011.
- FILIPOVIĆ, Jelena. *Moć reči: Ogledi iz kritičke sociolingvistike*. Beograd: Zadužbina Andrejević, 2009 (1. izdanje), 2018 (2. izdanje).
- FILIPOVIĆ, Jelena. *Transdisciplinary approach to language study. The complexity theory perspective*. London: Palgrave Macmillan, 2015.
- Vučina Simović, Ivana; FILIPOVIĆ, Jelena. *Etnički identitet i zamena jezika u sefardskoj zajednici u Beogradu*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2009.
- Hammond, Robert M.; FILIPOVIĆ, Jelena. *Fonética y fonología españolas para serbiohablantes*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2004.
- SAVIĆ, Jelena M. *Code-switching: Theoretical and methodological issues*. Beograd: Filološki Fakultet, 1996.
- IZQUIERDO TODORVIĆ, Silvia. *Početni tečaj španskog jezika*. Beograd: Naučna KMD, 2006. (Više izdanja.)



- IZQUIERDO TODOROVIĆ, Silvia. *Uvod u latinoameričku civilizaciju*. Beograd: Megatrend univerzitet, 2005.
- JOVANOVIĆ, Ana. *Waking up from the university dream: Intersection of educational ideologies and professional identity construction*. Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2016.
- JOVANOVIĆ, Ana. *Student and teacher attitudes in foreign language instruction*. Belgrade: Andrejević Endowment. 2009.
- KARANOVIĆ, Vladimir. *Španska književnost realizma*. Beograd: Filološki fakultet, 2018.
- KARANOVIĆ, Vladimir. *Ideologija liberalizma i tradicionalizam u romanu Regentkinja Leopolda Alas Klarina*. Beograd: Filološki fakultet, 2013.
- KUZMANOVIĆ JOVANOVIĆ, Ana. *Sociolingvistička istorija Iberijskog poluostrva i iberoromanskih jezika (sa posebnim osvrtom na kastiljanski (španski), portugalski, galisijski i katalonski jezik)*. Beograd: Filološki fakultet, 2020.
- KUZMANOVIĆ JOVANOVIĆ, Ana. *Jezik i rod: dikurzivna konstrukcija rodne ideologije*. Beograd: Čigoja štampa, 2013.
- Rajić, Jelena; MARCOS BLANCO, Hugo. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes*. Beograd: Zavod za udžbenike, 2009.
- MARCOS BLANCO, Hugo. *Breve historia de la literatura española contemporánea / Kratka istorija savremene španske književnosti*. Belgrado: AECI / Embajada de España en Belgrado / Instituto Cervantes de Belgrado, 2004.
- PAVLOVIĆ-SAMUROVIĆ, Ljiljana. *Knjiga o Servantesu*. Beograd: Naučna, 2002 (1. izdanje), 2004 (2. izdanje).
- PAVLOVIĆ-SAMUROVIĆ, Ljiljana. *Leksikon hispanoameričke književnosti*. Beograd: Savremena administracija, 1993.
- PAVLOVIĆ-SAMUROVIĆ, Ljiljana; SOLDATIĆ, Dalibor. *Španska književnost: Srednji vek i renesansa*. Knjiga I, Sarajevo: Svjetlost, Beograd: Nolit, 1985.
- PAVLOVIĆ-SAMUROVIĆ, Ljiljana. *Don Kihot Migela de Servantesa*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1982.
- ПЕЈОВИЋ, Анђелка. *Контрастивна фразеологија шпанског и српског језика*. Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015.
- PEJOVIĆ, Andjelka. *La colocabilidad de los verbos en español*. Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2010.
- РАЈИЋ, Јелена. *Увод у прагматику*. Београд: Филолошки факултет, 2016.

- RAJIĆ, Jelena; Marcos Blanco, Hugo. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes*. Beograd: Zavod za udžbenike, 2009.
- СОЛДАТИЋ, Далибор; Донић, Жељко. *Свет хиспанистике: увод у студије*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2011.
- SOLDATIĆ, Dalibor. *Prilozi za teoriju novog hispanoameričkog romana*. Beograd: Filološki fakultet, Kragujevac: Nova svetlost, 2002.
- СТОЈАНОВИЋ, Јасна. *Шпанске теме и писци у огледалу српске књижевности / Temas y escritores de España en las letras serbias*. Београд: Филолошки факултет; Belgrado: Facultad de Filología, 2019.
- СТОЈАНОВИЋ, Јасна. *Kako smo čitali Don Kihota. Srpska književna kritika o Servantesovom romanu*. Beograd: Fokus – Forum za interkulturnu komunikaciju, 2014. <http://www.komunikacijaikultura.org/E-books/Kako%20smo%20citali%20Don%20Kihota.pdf>
- СТОЈАНОВИЋ, Јасна. *Špansko pozorište baroka*. Beograd: Filološki fakultet, 2009 (1. izdanje), 2011 (2. izdanje).
- СТОЈАНОВИЋ, Јасна. *Servantes u srpskoj književnosti*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2005.
- ВАЛОЖИЋ, Луиза. *Речник шпанско-српски српско-шпански*. Београд: Завод за уџбенике, 2018.
- VALOŽIĆ, Luiza. *El anglicismo léxico en la publicidad*. San Vicente del Raspeig: Publicacions de la Universitat d' Alacant, 2015.
- ВУЧИНА СИМОВИЋ, Ивана. *Јеврејско-шпански језик на Балкану: Прилози историјској социолингвистици*. Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2016.
- ВУЧИНА СИМОВИЋ, Ivana; Filipović, Jelena. *Etnički identitet i zamena jezika u sefardskoj zajednici u Beogradu*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2009.



## Библиотека

**П**о завршетку реновирања зграде у Кнез Михаиловој 40, студијској групи за шпански језик, хиспанске књижевности и културе додељен је ограничен простор за обављање научно-наставне делатности, што од почетка, а нарочито током последњих година, када је број студената и наставника веома повећан, у знатној мери отежава нормално извођење наставним плановима предвиђених активности. Тада је основана и библиотека студијске групе за шпански, која је радила у отежаним условима. До ангажовања сопственог библиотекара, септембра 1996. године, драгоцену помоћ у функционисању библиотеке пружали су библиотекари студијске групе за француски језик и књижевност, Александар Јовановић и Данило Пјешчић.

Први стално запослени библиотекар на Катедри била је мр Марина Љујић, а од школске 2015/2016. до 2020. године те послове је обављала Џени Пердомо. Од фебруара 2021. у библиотеци је хонорарно ангажована др Ана Голубовић, дипломирана библиотекарка саветница.

Библиотека Катедре за иберијске студије има преко 10.000 монографских публикација (уџбеника, приручника и лектире), већином на шпанском језику. У фонду су у мањем броју заступљене публикације на српском (преводна књижевност), каталонском, португалском, галисијском и баскијском језику.





## Управљачки послови

**Н**аставници Катедре за иберијске студије активно учествују у разним видовима управљања и стручним телима Филолошког факултета. Управница катедре, проф. др Анђелка Пејовић, била је чланица Савета факултета у периоду 2019–2020. године. Проф. др Јелена Филиповић обављала је дужност управнице Катедре у два наврата (2006–2009; 2015–2019). Била је продеканица за науку Филолошког факултета Универзитета у Београду (2016–2019) и чланица Савета факултета (2002–2004). Такође је имала низ задужења у универзитетским телима (чланица Већа групације друштвено-хуманистичких наука, чланица Већа научне области /друштвено-хуманистичке науке/, чланица Већа за мултидисциплинарне, интердисциплинарне и трансдисциплинарне студије БУ). Пензионисани професор др Далибор Солдатић је у два мандата био продекан (за наставу и међународну сарадњу, и за науку и међународну сарадњу), као и потпредседник Савета Филолошког факултета, а током низа година обављао је дужност управника Катедре за иберијске студије. У периоду од 2012. до 2015. године био је проректор за међународну сарадњу Универзитета у Београду. Заменице управника Катедре биле су др Јасна Стојановић, др Јелена Рајић, др Јелена Филиповић и др Ана Кузмановић Јовановић.



**НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ  
КАТЕДРЕ ЗА ИБЕРИЈСКЕ СТУДИЈЕ**



# Јелена Филиповић

## Редовна професорка шпанског језика

**Докторат:** Purdue University, USA (1994).



**Области истраживања:** хиспанска лингвистика и критичка социолингвистика, језичка политика и планирање, родне студије, сефардске студије, примењена лингвистика.

**Предмети на којима изводи наставу:** Шпански језик 6 (Језичка политика и планирање у хиспанском свету), Савремени шпански језик Г-8, Социолингвистика, Специјалне теме из социолингвистике, Квалитативна истраживања у лингвистици, Интердисциплинарносту истраживању односа језика и друштва 1, Интердисциплинарност у истраживању односа језика и друштва 2, Род у критичкој социолингвистици, Сефардске студије.

Др Јелена Филиповић је редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду. Била је гостујућа професорка на Универзитету у Талси у САД, Школи за постдипломске студије Универзитета Purdue у САД, на Департману за мезоамеричке студије Националног аутономног универзитета у Мексику, на универзитетима Комплутенсе и Помпеу Фабра у Шпанији, и у Центру за плурилингвизам Универзитета у Грацу у Аустрији. Бави се критичком социолингвистиком, језичком политиком и планирањем, родним студијама, сефардским студијама, као и хиспанском и примењеном лингвистиком. Ауторка је четири књиге и коауторка три књиге, као и коуредница више тематских монографија. Ауторка је и коауторка више десетина чланака у интернационалним и националним академским часописима и монографијама из области истраживања (критичке) социолингвистике, језичких политика, језика и рода, сефардске социолингвистике, језичких контаката и примењене лингвистике. Радила је као консултанткиња или координаторка на већем броју националних пројеката из области језичких образовних и родно осетљивих језичких политика, и интернационалних пројеката из области образовних језичких политика и ревитализације језика (ромски и јеврејско-шпански). Међународна је експерткиња Европског центра за модерне језике (European Center for Modern Languages – ECML) и чланица Одбора за образовање Српске академије наука и уметности. Одабрани научни радови у електронском формату могу се читати на: <http://filoloskibg.academia.edu/JelenaFilipovic>

# Јасна Стојановић

## Редовна професорка шпанске књижевности



**Докторат:** Универзитет у Београду, тема *Сервантес у српској књижевности* (2003).

**Области истраживања:** Шпанска књижевност Златног доба, савремени шпански театар, везе шпанске и српске књижевности, критика превода, књижевност за децу.

**Предмети на којима изводи наставу:** Шпанска књижевност 3 (Средњи век), Шпанска књижевност 4 (Ренесанса), Шпанска књижевност 5 (Барок – драма и позориште), Шпанска књижевност 6 (Барок – проза и поезија), Сервантес и настава књижевности 1 и 2, Италијанске и шпанске институције културе у компаративном контексту, Шпански роман XVI и XVII века, Шпанска драма и позоришна пракса у трајању.

Ауторка је четири књиге (*Шпанске теме и писци у огледалу српске књижевности* / двојезична/, *Сервантес у српској књижевности*, *Шпанско позориште барока*, *Како смо читали Дон Кихота*) и преко 60 чланака објављених у научним часописима и монографским публикацијама. Коауторка је два приручника за учење шпанског у основној школи. Уредила је двојезични зборник *Сервантес у српској култури* и објавила шест књига превода са савременог и класичног шпанског и француског (дела Сервантеса, Моратина, Семпруна, Хуана Мајорге, анонимног Ласариља са Тормеса и др.).

Поводом прославе 400 година Дон Кихота организовала је научни скуп *Дон Кихот у српској култури* (2005) и одржала низ предавања о Сервантесу и његовој рецепцији у Србији (САНУ, Задужбина Илије Милосављевића Коларца, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Библиотека града Београда, итд). Са студентима је одржала серију презентација о Сервантесовом стваралаштву у културним и образовним институцијама Београда и Србије. Учествовала је на више од педесет трибина, књижевних вечери, културних манифестација и медијских догађаја у сврху промовисања шпанске културе/уметности и шпанско/иберијско-српских културних веза. Добитница је Повеље захвалности Института Сервантес у Београду за исказану подршку и сарадњу на промоцији шпанског језика и хиспанских култура.

Менторисала је 6 докторских дисертација, једну магистарску тезу и 27 мастер радова. Као гостујући професор држала предавања на универзитетима у Мађарској, Северној Македонији и Костарики. Чланица је уређивачког и научног одбора више индексираних међународних часописа и неколико стручних удружења. Рецензенткиња је за хиспанску књижевност у бројним домаћим и страним периодичним публикацијама.

# Анђелка Пејовић

## Редовна професорка шпанског језика



**Докторат:** Универзитет у Гранади, Шпанија (2003).

**Области истраживања:** шпански језик и лингвистика (фразеологија, лексикологија, лексикографија, контрастивна лингвистика, примењена лингвистика).

**Предмети на којима изводи наставу:** Шпански језик 3 (Предикација у шпанском језику), Увод у контрастивну анализу шпанског и српског језика, Шпански језик 7 (Лексикологија и семантика шпанског језика), Лексикографија шпанског језика, Савремени шпански језик Г-7, Академско писање на шпанском језику, Лектура и коректура текстова на шпанском језику, Шпански језик у медијима.

Ауторка је две монографије (о колокабилности глагола у шпанском језику и контрастивној фразеологији шпанског и српског језика) и 70 чланака објављених у научним часописима, зборницима радова и монографским публикацијама. Коауторка је једног приручника из превођења (шпанско-српски/српско-шпански) с посебним освртом на лексикологију. Коуредница је више тематских зборника. Чланица је уређивачког и научног одбора више индексираних међународних часописа. Учествовала је на преко 50 научних конференција и организовала је више научних скупова и округлих столова о шпанском језику. Менторисала је 4 докторске дисертације: две из области фразеологије, једну из области лексикологије и једну из области синтаксе и примењене лингвистике. Била је чланица комисије за одбрану 11 докторских дисертација (у Србији, Шпанији, Словенији). Рецензенткиња је научних и стручних радова из области шпанског језика у више индексираних међународних научних часописа. Учествовала је у међународном пројекту *Reforming Foreign Language Studies in Serbia: Towards Serbian Language Education Policy* и националном пројекту основних истраживања *Динамика структура савременог српског језика*. Организовала је и учествовала у реализацији семинара за усавршавање наставника шпанског језика, а уједно је и коауторка приручника за шпански језик за основну школу (од 3. до 8. разреда). Гостовала је као предавач на више европских универзитета (у Шпанији, Словенији, Пољској, Румунији, Мађарској, Републици Чешкој, Северној Македонији). Чланица је стручних удружења ААТSP, RHES, АЕРЕ, APES. Добитница је Повеље захвалности Института Сервантес у Београду за исказану подршку и сарадњу на промоцији шпанског језика и хиспанских култура, као и Ордена Изабеле Католичке, који додељује Краљевина Шпанија (2014).

# Ана Кузмановић Јовановић

Редовна професорка шпанског језика



**Докторат:** Универзитет у Београду (2009).

**Области истраживања:** шпански језик и лингвистика (анализа дискурса, дијахронијска социолингвистика, традуктологија)

**Предмети на којима изводи наставу:** Шпански језик 1 (основе хиспанске лингвистике), Историјска граматика 1, 2, Савремени шпански језик Г-6, Шпански језик 8 (Анализа дискурса); Критичка анализа дискурса, Језик и род, Традуктологија, Студије усменог и писаног превођења, Технике усменог и писаног превођења 2; Дискурзивна конструкција родне идеологије.

Ауторка је две монографије (из области феминистичке лингвистике и дијахронијске социолингвистике) и неколико десетина чланака објављених у научним часописима и монографским публикацијама. Коауторка је једног приручника из академског писања. Коуредница је више тематских зборника. Чланица је уређивачког и научног одбора више индексираних међународних часописа. Учествовала је на више десетина научних конференција и организовала је више научних скупова и округлих столова о шпанском језику. Менторисала је 3 докторске дисертације и више од 60 мастер радова. Била је чланица комисије за одбрану 15 докторских дисертација.

Администраторка је међународног пројекта *Developing Applied Foreign Languages Skills* (DAFLS) у оквиру Еразмус плус стратешког партнерства. Учесница је међународног пројекта *Academic Writing Across Continents* (AWAC), на којем сарађују Филолошки факултет из Београда и Факултет за образовање (Faculdade de Educação) Универзитета у Сао Паолу, Бразил (Universidade de São Paulo) (од 2015. године), као и међународног пројекта *Digitalising Mobility and International Networks with Open Education* (DIONE) у оквиру Еразмус плус стратешког партнерства (од 2021. године).

Била је гостујућа професорка на неколико европских и латиноамеричких универзитета (универзитети у Гранади, Комплутенсе у Мадриду, Лисабону, Прагу, Будимпешти, Темишвару, Загребу, Сао Паулу, Сао Луису и др.). Чланица је Међународног удружења хиспаниста и Удружења књижевних преводилаца Србије. Награђивана је књижевна преводитељка, а преводи са шпанског и португалског језика.



# Весна Дицков

Ванредна професорка хиспаноамеричке књижевности



**Докторат:** Универзитет у Београду (2004).

**Области истраживања:** хиспаноамеричка књижевност и култура.

**Предмети на којима изводи наставу:** Хиспаноамеричка књижевност 1 и 2, Увод у рецепцију хиспаноамеричке књижевности 1 и 2, Хиспанске културе 2, Модернизам у хиспаноамеричкој књижевности, Хиспанска Америка и међукултурни дијалог, Савремена хиспаноамеричка књижевност.

Бави се истраживањима која се односе на мултидисциплинарне везе између, с једне стране, хиспаноамеричке књижевности и културе, и, с друге стране, српске књижевности и културе, као и књижевноисторијским и књижевнотеоријским изучавањем литературе Хиспанске Америке. Учествовала је на бројним међународним скуповима и објавила низ радова посвећених, првенствено, рецепцији хиспаноамеричке књижевности у Србији. Написала је књиге *Хиспаноамеричка књижевност: од постмодернизма до постбума* (2016) и *Хиспаноамеричка књижевност: ренесанса и барок* (2021). Такође је уредила тематски зборник *Идентитет, мобилност и перспективе у студијама језика, књижевности и културе: Монографија поводом 45-годишњице Групе за шпански језик и хиспанске књижевности на Филолошком факултету Универзитета у Београду* (2017).



# Владимир Карановић

## Ванредни професор шпанске књижевности



**Докторат:** Универзитет у Београду (2012).

**Области истраживања:** шпански пикарески роман, шпанско барокно позориште, шпански роман XIX века, реализам и натурализам, савремени шпански роман, методика наставе књижевности.

**Предмети на којима изводи наставу:** Хиспанске културе 3, Шпанска књижевност 7, Шпанска књижевност 8, Увод у студије пикареске, Књижевност шпанског реализма – тумачење текстова, Савремени шпански роман и књижевно дело у настави, Жена у шпанској књижевности реализма, Поетике романа шпанског и европског реализма.

Од 2005. до 2012. године радио је као асистент-приправник и асистент на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу. Аутор је бројних чланака и студија објављених у домаћим и међународним научним часописима и у зборницима са конференција националног или међународног значаја. Један је од приређивача тематског броја часописа *Наслеђе 18 (Шпански и хиспаноамерички роман – Језик, идеологија, дискурс, историја, поетика, 2011)*, зборника *Comida y bebida en la lengua española, cultura y literaturas hispánicas (2012)*, Зборника радова са Прве националне конференције српских хиспаниста (2016), Зборника радова са Друге националне конференције српских хиспаниста (2019) и зборника *Хиспанско наслеђе у мултикултуралном свету. Зборник у част професору Далибору Солдатићу (2020)*. Аутор је монографија *Идеологија либерализма и традиционализам у роману Регенткиња Леополда Алас Кларина (Београд: Филолошки факултет, 2013)* и *Шпанска књижевност реализма (Београд: Филолошки факултет, 2018)*. Главни и одговорни је уредник часописа *Beoiberística*, а члан уређивачког одбора следећих научних часописа: *Живи језици (Универзитет у Београду)*, *Colindancias (Западни универзитет у Темишвару)* и *Acta Hispanica (Универзитет у Сегедину)*. Са шпанског на српски језик превео је неколико енциклопедијских издања (Pi-Press, 2009–2010), *Приповетке Леополда Алас „Кларина“ (2012)*, *Ново умеће писања комедија у ово време Лопеа де Вега (2013)* и роман *Селестинина кћи Алонса Херонима де Салас Барбадиља (2016)*. Уређивао је едицију *Класици шпанског реализма* у издавачкој кући Pi-Pres (2010–2012). Члан је следећих стручних удружења: АЕРЕ (Европско удружење професора шпанског језика), RHEC (Мрежа хиспаниста Средње Европе), SLESXIX (Удружење „Шпанска књижевност XIX века“) и APES (Удружење професора шпанског језика Србије).

# Ана Јовановић

Ванредна професорка шпанског језика



**Докторат:** Универзитет Пердју, САД (2008).

**Области истраживања:** примењена лингвистика, глотодидактика, усвајање и учење страног и наследног језика, језичка образовна политика.

**Предмети на којима изводи наставу:** Савремени шпански језик Г-3, Савремени шпански језик Г-4, Примењена лингвистика и настава шпанског језика 1, Примењена лингвистика и настава шпанског језика 2, Специјалне теме из примењене лингвистике, Методичка пракса: хоспитовање (Шпански језик).

Ауторка је две монографије и преко 40 чланака објављених у научним часописима и монографским публикацијама. Коуредница је више тематских монографија и зборника научних радова. Оперативна је уредница часописа *Живи језици* и чланица више уређивачких и научних одбора међународних часописа.

Резултате својих истраживања представила је на више од 40 међународних конференција. Гостовала је као предавач на више европских универзитета (у Шпанији, Словенији, Немачкој, Румунији, Мађарској, Северној Македонији). Менторка је у изради три докторске дисертације у области примењене лингвистике. Учествовала је у више пројеката међународне сарадње, а од 2020. године руководи пројектом „Развој наставничких компетенција за наставу шпанског језика за децу раног узраста у дигиталном добу” (Erasmus+ KA204).

Коауторка је и реализаторка више семинара за стално стручно усавршавање наставника страних језика. Учествује у изради програма наставе и учења за Први и Други страни језик (Шпански језик) за основне и средње школе, и чланица је комисије за израду стандарда постигнућа за страни језик за крај основне и средње школе.

Чланица је више научних и стручних асоцијација, а од 2020. године је потпредседница Друштва за стране језике и књижевности Србије. Преводи са шпанског.

# Ивана Вучина Симовић

## Ванредна професорка шпанског језика



**Докторат:** Универзитет у Београду (2010).

**Области истраживања:** шпанска лингвистика, социолингвистика, сефардске студије, анализа наратива.

**Предмети на којима изводи наставу:** Савремени шпански језик Г-1, Савремени шпански језик Г-2, Шпански језик 4 (Фонетика и фонологија шпанског језика), Дијалектологија шпанског језика, Иберороманска социолингвистика, Сефардске студије.

Др Ивана Вучина Симовић је ванредна професорка на Катедри за иберијске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду. Главне области њених истраживања представљају сефардика, хиспанистика, социолингвистика и анализа наратива. Ауторка је монографије *Јеврејско-шпански језик на Балкану: прилози историјској социолингвистици* (Крагујевац, Филолошко-уметнички факултет, 2016). У сарадњи са проф. др Јеленом Филиповић, објавила је књигу под насловом *Етнички идентитет и замена језика у сефардској заједници у Београду* (Београд, Завод за уџбенике, 2009). Заједно са другим колегама уредила је два зборника радова. Осим тога, ауторка је и коауторка више од 30 чланака на сефардске и хиспанистичке теме, као и 9 радова о статусу српског језика у данашњој дијаспори и српског као наследног језика (лингвистичка и наративна анализа). Менторисала је једну докторску дисертацију из области социолингвистике јеврејско-шпанског језика. Учествовала је у 7 комисија за одбрану докторских дисертација у Србији и Шпанији (Универзитет у Гранади и Универзитет у Саламанки). Била је гостујући предавач на више европских универзитета.

# Пау Бори Санз

Доцент за шпански и каталонски језик



**Докторат:** Универзитет Помпеу Фабра, Барселона, Шпанија (2015).

**Области истраживања:** критичка примењена лингвистика, критичка педагогија, критичка анализа дискурса, социолингвистика, настава страних језика, каталонске студије.

**Предмети на којима изводи наставу:** Шпански језик 2 (Морфологија); Увод у каталонску културу 1 и 2, Шпански језик 5 (Синтакса); Савремени шпански језик Г-5; Савремени каталонски језик П-6.

Почео је са радом на Катедри за иберијске студије као лектор каталонског језика Института Рамон Љуљ 2005/2006. године. Бави се промовисањем каталонске културе како на својим часовима тако и организујући многобројне културне активности у Србији. Његова докторска дисертација добила је награду за врхунски докторат на Универзитету Помпеу Фабра. Године 2019. изабран је за доцента на Катедри за иберијске студије. Аутор је књиге *Language textbooks in the era of neoliberalism* (Routledge 2018) и више од двадесет научних радова и поглавља у монографијама. Поред научног рада бави се и књижевним превођењем са српског на каталонски и шпански језик. Члан је удружења за каталонске студије AILLC и SERCLE.

# Ксенија Вранеш

Доценткиња за хиспаноамеричку књижевност



**Докторат:** Универзитет у Београду, Србија (2018).

**Области истраживања:** хиспаноамеричка књижевност 20. века, аргентинска књижевност, компаративна књижевност, херменеутика, књижевност и филм, теорија књижевности.

**Предмети на којима изводи наставу:** Шпанска књижевност 2 (Преглед хиспаноамеричке књижевности), Хиспанске културе 4 (Хиспанска кинематографија), Хиспаноамеричка књижевност 3 (Хиспаноамеричка књижевност прве половине XX века), Хиспаноамеричка књижевност 4 (Хиспаноамеричка књижевност друге половине XX и XXI века), Хиспаноамеричка књижевност и филм, Хиспаноамеричка књижевност 20. века – монографски курс.

Ксенија Вранеш (рођ. Вуловић) је на Филолошком факултету Универзитета у Београду завршила основне, мастер и докторске студије, и одбранила докторску дисертацију под насловом „Наратив љубави у романима Хулија Кортасара и Милорада Павића”. Истраживање за своју докторску тезу спровела је на Универзитету Харвард у својству гостујућег истраживача на Катедри за компаративну књижевност. Учествовала је у сесијама Института за светску књижевност (The Institute for World Literature – IWL) Универзитета Харвард у Хонгконгу 2014. године и на Универзитету Харвард 2016. године, и водила је колоквијум *World Cinema & World Literature* на 10. сесији IWL-а 2020. године. Учествовала је на бројним међународним научним конференцијама у земљи и иностранству, и ауторка је студија објављених у домаћим и међународним публикацијама. Оперативна је уредница часописа *Beoiberística* у издању Катедре за иберијске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду. Била је коуредница међународног тематског зборника *Књижевни пламен Марија Варгаса Љосе* (2017) и чланица више организационих/научних/уређивачких одбора часописа, конференција и зборника. Чланица је Комисије за словенски свет и културе на Путу свиле Међународног комитета слависта. Била је ментор шест одбрањених мастер радова и учествовала у седам комисија за одбрану мастер радова из своје уже научне области. Чланица је више стручних удружења: АИН, ААТСП, АСН.



# Жељко Донић

Доцент за шпанску књижевност и културу



**Докторат:** Универзитет у Београду (2018).

**Области истраживања:** компаратистика, традуктологија, теорија рецепције, контрастивна стилистика.

**Предмети на којима изводи наставу:** Хиспанске културе 1, Шпанска књижевност 3 (средњи век), Шпанска књижевност 4 (ренесанса), Увод у шпанску версификацију и превођење поезије. Традуктологија.

Бави се проучавањем хиспанске поезије, књижевним преводом, средњим веком и версификацијом. У докторској дисертацији истражује историју превођења и рецепцију шпанске поезије на српском говорном подручју. Коаутор је монографије *Свет хиспанистике: увод у студије* (с Далибором Солдатићем, 2011). Учествовао је на више домаћих конференција и међународних хиспанистичких конгреса. Аутор је двадесетак стручних написа, чланака и студија у научним часописима и зборницима. Преводи класична и савремена дела хиспанске књижевности са шпанског на српски: Хосе Јеро, *Biblioteca* (2012); Дон Хуан Мануел, *Кнез Луканор* (2014); *Мосарапске харће: бисери ране хиспанске лирике* (2015); Хавијер Виљаурутија, *Носталгија за смрћу и друге песме* (2017); *Шпанска народна лирика* (2018). Коуредник је едиције *Bibliotheca Hispania* у издвачкој кући Partenon из Београда. Члан је RHEC, Друштва хиспаниста итд.

# Јасмина Николић

## Виша лекторка за шпански језик



**Докторанткиња:** Универзитет у Београду, Филолошки факултет (2016–).

**Магистратура:** Универзитет у Београду (2005).

**Области истраживања:** народна књижевност, културни модели, превођење.

**Предмети на којима изводи наставу:** Увод у хиспанистику 1 и 2, Превођење са шпанског на српски 1–4, Шпански као језик струке, Стручно превођење 1 и 2, Превођење економских и политичких текстова 1 и 2.

Уредница је два зборника радова са међународних конференција посвећених народној књижевности. Ауторка је 18 научних и стручних радова, од тога девет радова из уже научне области, и већег броја апстраката. Објавила је 39 превода, од тога 20 романа савремених шпанских писаца, 2 драмска дела и 19 приповедака преведених са шпанског, португалског и холандског. Коауторка је приручника за учење португалског језика. Редовно учествује у научним скуповима и скуповима који доприносе развоју високог образовања у Србији. Учествује у међународним пројектима и руководи њима. Национални је експерт на међународним пројектима посвећеним Европском простору високог образовања. Руководила је Темпус пројектом реформе студија страних језика у Србији. Координирала је рад на изради Европског језичког портфолија за филолошке студије на факултетима у Србији, студије о језичким образовним политикама у Србији (Reforming Foreign Language Studies in Serbia: Towards Serbian Language Education Policy), као и успостављању мастер студија из конференцијског, стручног и аудиовизуелног превођења на Филолошком факултету у Београду. Радилa је на развоју студијског програма „Језик, књижевност, култура” и руководила првом акредитацијом студијских програма Филолошког факултета. Била је члан Тима стручњака за реформу високог образовања Министарства просвете, науке и технолошког развоја, а од априла 2013. до децембра 2017. године заменик председника Тима. Чланица је Међународног удружења хиспаниста и Међународног удружења социолога.



# Уго Маркос Бланко

## Виши лектор за шпански језик



**Докторат:** Универзитет Комплутенсе у Мадриду, Филолошки факултет, Катедра за шпански језик и теорију књижевности, Шпанија (2017).

**Области истраживања:** шпански језик и контрастивна лингвистика.

**Предмети на којима изводи наставу:** Превођење са српског на шпански језик 1, 2, 3, 4; Савремени шпански језик Г-7, Г-8; Лектура и коректура текстова на шпанском језику.

Аутор је приручника за шпанску књижевности и коаутор другог о граматици шпанског језика. Писао је радове на тему контрастивне природе између шпанског и српског језика, те чланке објављене у часописима и у монографским компилацијама. Учествује на домаћим и међународним конгресима.

# Луиза Валожић

## Виша лекторка за шпански језик



**Докторат:** Универзитет у Аликантеу, Шпанија (2010).

**Области истраживања:** шпански језик, социолингвистика, лексикографија, учење шпанског језика као страног, усмено превођење.

**Предмети на којима изводи наставу:** Савремени шпански језик Г-5, Г-6, Г-7, Г-8, Увод у консекутивно превођење 1 и 2, Конференцијско превођење 1 и 2.

Изводи наставу савременог шпанског језика на основним академским студијама и наставу усменог превођења на мастер академским студијама. Пратећи теоријски оквир социолингвистике, фокусирала је своја истраживања на прекљичивање кодова у језику маркетинга и на часовима шпанског језика као страног, а у области лексикографије посветила се изради билингвалног речника шпанско-српског и српско-шпанског за основне школе. Као лекторка за шпански језик сарађује са научним часописом *Beoiberística*, различитим монографским публикацијама и на републичком такмичењу из знања шпанског језика за основне и средње школе. Чланица је стручних удружења АЕРЕ и APES.

# Џени Пердомо

## Лекторка за шпански језик



**Мастер:** Универзитет у Београду (2011).

**Области истраживања:** шпански језик као страни, музика у настави, билингвизам.

**Предмети на којима изводи наставу:** Савремени шпански језик Г-1, Савремени шпански језик Г-2.

Основне студије Библиотекарства и информатике завршила је на Универзитету у Хавани, на Куби, 1995. године, док је мастер диплому 2011. године стекла на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Као лекторка за шпански језик на Катедри за иберијске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду ради од 2001. године. На српски језик (коауторски) је превела савремени мексички роман *Santitos (Драги моји свеци)*, Марије Ампаро Ескандон. Коауторка је приручника за шпански језик за основну школу, за које је радила и као спикер на аудиоматеријалима. Била је ангажована и као вокал на DELE испитима. Лекторисала је неколико књижевних превода те велики број зборника радова, монографија и других докумената. Учествовала на више конференција, конгреса и стручних семинара, те похађала бројне курсеве о настави шпанског језика. Радила је као професорка шпанског језика у Институту Сервантес у Београду. Од краја 2011. до 2020. године обављала је послове библиотекарке Катедре за иберијске студије. Чланица је Удружења Латиноамериканиста и APES-а. На Радију Б92 је током 12 година водила популарну емисију о кубанској и латиноамеричкој музици (до 70 000 слушалаца у минути).

# Јелена Ковач

## Лекторка за шпански језик



**Докторат:** Универзитет у Београду (2020).

**Области истраживања:** социолингвистика, сефардске студије, когнитивна лингвистика, шпански језик.

**Предмети на којима изводи наставу:** Савремени шпански језик Г-5, Савремени шпански језик Г-6, Савремени шпански језик П-1, Савремени шпански језик П-2, Савремени шпански језик П-3, Савремени шпански језик П-4.

Ауторка је више чланака објављених у научним часописима и коауторка два чланка објављена у зборницима радова са регионалних конференција. Учествовала је у неколико семинара за наставнике шпанског језика у Институту Сервантес у Београду, као и у стручном скупу за усавршавање професора шпанског језика на Филолошком факултету у Београду, и на неколико научних конференција у земљи. Била је чланица организационих одборâ приликом организовања две међународне конференције на Филолошком факултету у Београду, а потом је била сарадница у припреми за штампу две монографије са конференција, као и сарадница у изради зборника резимеа. Учествује у два међународна пројекта о шпанском језику и настави шпанског језика у образовном систему (*Шпански језик у Европи и Развој компетенција професора шпанског језика за подучавање на раном узрасту у дигиталном добу*).

# Изабела Бељић

Секретарка



**Докторанткиња:** Универзитет у Београду, Филолошки факултет (2015–).

**Мастер студије:** Универзитет у Београду, Филолошки факултет (2010).

**Области истраживања:** социolingвистика, фонетика, фонологија, дијалектологија, феминистичка књижевност, шпански реализам и натурализам, индихенистичка књижевност, савремена шпанска и хиспаноамеричка проза.

Секретарка Катедре за иберијске студије, преводитељка и истраживачица, докторанткиња на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Објавила је више научних радова у домаћим и међународним часописима и зборницима, као и стручне чланке. Стипендисткиња је Шпанске агенције за међународну развојну сарадњу (AECID), Министарства културе и спорта Шпаније, програма Erasmus Mundus, СЕЕPUS и Erasmus+. Чланица је Друштва хиспаниста Србије и Мреже хиспаниста Средње Европе. Коуредница је едиције *Bibliotheca Hispania* издавачке куће Partenon из Београда. Превела је књиге Емилије Пардо Басан, Консепсион Аренал, Росарио Кастељанос, Рикарда Гуиралдеса, Хорхеа Ибаргуенгоитије, Алфонса Рејеса, Марија Бенедетија.

<https://filoloskibg.academia.edu/IzabelaBelji%C4%87>



**П**озитиван развој хиспанистике у Београду и Србији указује на све веће распрострањање изучавања шпанског језика у нашој земљи. Ако је Катедра до сада све своје напоре усмеравала ка ширењу шпанског језика, сада ради на томе да се све више оријентише ка продубљивању знања, обезбеђивању високог нивоа наставе и повезивању са другим сродним областима, како би својим студентима омогућила стицање вештина и компетенција које захтевају потребе савременог друштва. Међународни контекст и Србију и Шпанију ставља у одређено европско, а са хиспаноамеричким земљама, и у глобално окружење, што, са развојем политичких и економских односа, ствара нове споне између наших земаља и отвара простор за хиспанисте. Катедра за иберијске студије биће спремна да одговори на те изазове.











## **50 AÑOS DE HISPANISMO UNIVERSITARIO**

Universidad de Belgrado

Facultad de Filología

Departamento de Estudios Ibéricos



Universidad de Belgrado • Facultad de Filología  
Belgrado, 2021



## Historia del Departamento de Estudios Ibéricos

Las clases de lengua española en la Universidad de Belgrado comenzaron en la por entonces Facultad de Filosofía (que también acogía los estudios de filología) en el año 1951 en el Departamento de Estudios Románicos, donde se cursaba la asignatura de Lengua Española como optativa. El primer profesor, en calidad de lector, fue el catalán José Bort Vela, un refugiado español. Todavía en la Cátedra de Estudios Románicos, el curso 1962/1963 el español pasó a tener estatus de segunda lengua extranjera, como asignatura de libre elección, siendo la profesora asistente Mag. Ljiljana Pavlović Samurović quien impartía las clases teóricas. De las prácticas se encargaba el argentino Juan Octavio Prenz, quien luego continuaría su carrera como profesor en la Universidad de Trieste, y que más tarde sería galardonado con el prestigioso premio Casa de las Américas, en la categoría de poesía.

La Sección de Lengua y Literatura Española con programa de estudios de cuatro años se funda en 1971 dentro del Departamento de Estudios Románicos, por lo que ese año puede considerarse el inicio del desarrollo académico del hispanismo en Yugoslavia. Impartían clases la profesora titular Dra. Ljiljana Pavlović Samurović, el profesor asistente Mag. Dalibor Soldatić y los lectores Juan Octavio Prenz y la peruana Silvia Izquierdo Todorović, quien pasó toda su vida laboral en la facultad, dando clases tanto prácticas de lengua como de civilización latinoamericana. Tras la introducción de la asignatura Literatura Hispanoamericana, la sección cambia de nombre y pasa a denominarse Sección de Lengua Española y Literatura Hispánica.

Los primeros licenciados en Filología Española terminan sus estudios el año 1975 y la primera tesis doctoral en Estudios Hispánicos es defendida en 1984.

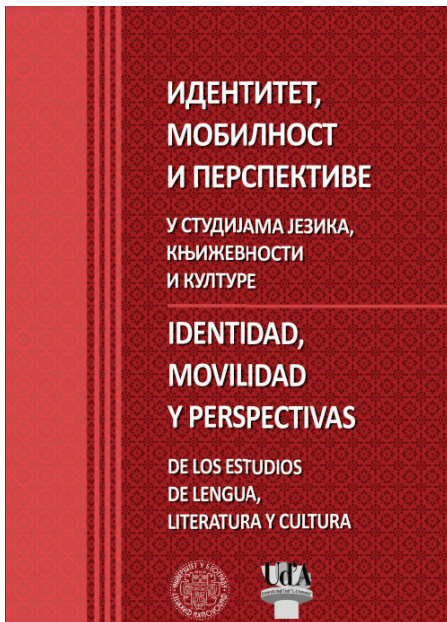


## Docentes

En el desarrollo del hispanismo serbio destaca singularmente la actividad de la **Dra. Ljiljana Pavlović Samurović** (1935–2006), fundadora del actual Departamento de Estudios Ibéricos de la Facultad de Filología. Es en esta institución donde la profesora pasó, dedicada al hispanismo, toda su vida laboral, desde el curso 1962/1963 hasta el año 2002. En sus comienzos impartía clases de lengua española y de literatura española e hispanoamericana, y al final de su carrera se ocupa exclusivamente de sus temas predilectos: Cervantes, la literatura española del Barroco y la literatura hispanoamericana. Se doctoró en París, en la Sorbona, con la defensa de la tesis *Les lettres hispanoaméricaines au Mercure de France (1897–1915)* [*La literatura hispanoamericana en el Mercure de France (1897–1915)*]. Su director de tesis fue el famoso hispanista francés Charles-Vincent Aubrun. Los trabajos de la profesora Samurović, particularmente sus libros, representan la solidez de los cimientos sobre los que se asienta el hispanismo serbio.

La monografía *Literatura Española I* de la Dra. Ljiljana Pavlović Samurović y el Dr. Dalibor Soldatić es el primer manual de historia de la literatura española de la Edad Media y el Renacimiento que se publica en esta parte de Europa, y sigue siendo un libro de texto insustituible para los futuros hispanistas.

En la antología de poesía hispanoamericana *Svetlosti Kordiljera (La luz de la Cordillera)* la profesora Samurović expone de manera exhaustiva y fundamentada el panorama de la poesía hispanoamericana y sus representantes más destacados. La antología, junto con el estudio



*Monografía publicada con motivo de la celebración del 45º aniversario del Departamento de Lengua y Literaturas Hispánicas, en homenaje a la Dra. Ljiljana Pavlović Samurović*



que la acompaña, estableció nuevos estándares, por estos lares, en la presentación de la literatura en español.

El *Leksikon hispanoameričke književnosti* (*Lexicón de la literatura hispanoamericana*) es su obra capital. En ella presenta meticulosamente los conceptos, épocas, corrientes, literaturas nacionales y escritores más importantes de la literatura hispanoamericana, con gran cantidad de datos y una selecta bibliografía crítica. Por su exhaustividad, concisión y abundancia de información, es este un trabajo sobresaliente no solo a nivel nacional sino también internacional.

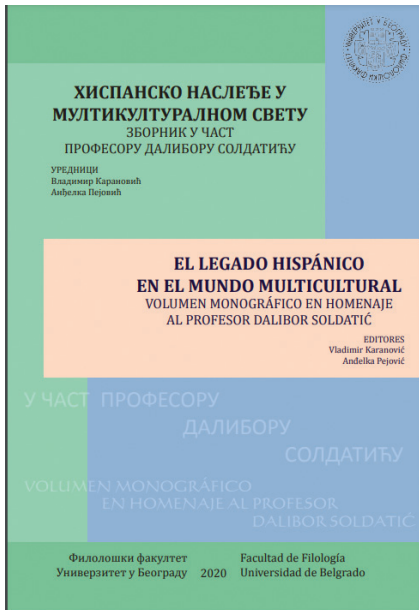
*Knjiga o Servantesu* (*Libro sobre Cervantes*) supone la culminación de muchos años de dedicación a la obra del escritor español. Presenta la vida y obra de Cervantes, su poética y diversos aspectos de la presencia de su obra en las culturas de habla serbia.

No poca de su labor investigadora la profesora Samurović la dedicó a la literatura comparada. Así, abordó los motivos del romancero español y sus conexiones con nuestra poesía popular, siendo la primera en señalar la postura de Ramón Menéndez Pidal sobre la relación entre los juglares españoles y nuestros *guslari*. La profesora fue miembro de varias asociaciones internacionales de hispanistas.

La Dra. Ljiljana Pavlović Samurović fue galardonada con la Real Orden de Isabel la Católica, otorgada por el Reino de España.

El **Dr. Dalibor Soldatić** también ha participado significativamente en el desarrollo del hispanismo en Serbia. Es autor de decenas de artículos académicos sobre literatura española e hispanoamericana. De especial importancia para la didáctica de la historia de la literatura española son ciertamente el manual *Španska književnost I: Srednji vek i renesansa* (*Literatura española I: Edad Media y Renacimiento*), publicado en coautoría con Ljiljana Pavlović Samurović; la monografía *Prilozi za teoriju novog hispanoameričkog romana* (*Contribuciones a la teoría de la nueva novela hispanoamericana*) y *Svet hispanistike: uvod u studije* (*El mundo del hispanismo: introducción a los estudios hispánicos*), publicado en coautoría con Željko Donić. Dalibor Soldatić, además, ha contribuido a la traducción de obras literarias españolas e hispanoamericanas, tanto en calidad de traductor como de editor; igualmente, ha traducido obras del serbio al español. Profesor invitado en universidades nacionales e internacionales, ha colaborado activamente en la formación y promoción

de los jóvenes profesores hispanistas serbios. El profesor Soldatić ha recibido la Real Orden de Isabel la Católica, que concede el Reino de España, así como la Orden del Águila Azteca, otorgada por México.



*Volumen monográfico  
en homenaje al profesor  
Dalibor Soldatić*

Los primeros años, durante los que la Sección de Español no contaba con suficientes profesores para impartir clases, realizar exámenes y constituir los tribunales de máster o doctorado, supuso una inestimable ayuda la recibida de los colegas de la Sección de Lengua y Literatura Francesa, así como del Departamento de Lengua y Literatura Italiana (Dr. Radivoje Kostantinović, Dr. Ivan Klajn, Dr. Momčilo Savić, Dr. Pera Polovina).

El cuadro de la Sección de Español se vio ampliado con la llegada de dos asistentes en prácticas: Dragana Bajić y Jelena Rajić. Posteriormente sería incorporada Marina Ljujić, como asistente, y luego, en calidad de lectora, Aleksandra Mančić. Finalmente, con la

aprobación del nuevo Estatuto de la Facultad de Filología, en abril de 2000, la sección se convierte en el Departamento de Estudios Ibéricos, que hoy alberga los Estudios de Lengua Española, Literatura y Cultura Hispánicas, el Lectorado de Portugués (de 1997 a 1999, y desde 2005/2006 hasta la actualidad), y el Lectorado de Catalán.

En la actualidad, en el Departamento de Estudios Ibéricos trabajan la Dra. Jelena Filipović, Dra. Jasna Stojanović, Dra. Anđelka Pejović, Dra. Ana Kuzmanović Jovanović, Dra. Vesna Dickov, Dr. Vladimir Karanović, Dra. Ivana Vučina Simović, Dra. Ana Jovanović, Dr. Željko Donić, Dra. Ksenija Vraneš, Dr. Pau Bori Sanz, Mag. Jasmina Nikolić, Dr. Hugo Marcos Blanco, Dra. Luiza Valozić, Dra. Jelena Kovač, Jenny Perdomo y lectores extranjeros incorporados gracias a acuerdos de colaboración en materia educativa entre España y Serbia, como con el Instituto Ramón Llull de Barcelona, y convenios de cooperación firmados entre la Facultad y la Universidad, de una parte, y el Instituto Camões, de otra. Profesores

jubilados del departamento son los catedráticos Dr. Dalibor Soldatić y Dra. Jelena Rajić, y los lectores Silvia Izquierdo Todorović y Srđa Sardelić. Muchos de los profesores se han formado en el extranjero, en prestigiosos departamentos de estudios hispánicos: Ljiljana Pavlović Samurović se doctoró en la Sorbona, París; Dalibor Soldatić cursó sus estudios de licenciatura y de magíster en la Universidad Nacional Autónoma de México; Jelena Filipović y Ana Jovanović realizaron sus doctorados en la Universidad Purdue, Estados Unidos; Jasna Stojanović completó sus estudios de magíster en la Universidad de Estrasburgo; Anđelka Pejović es doctora por la Universidad de Granada; Pau Bori Sanz, por la Pompeu Fabra de Barcelona; igualmente se han doctorado en el extranjero los lectores Luiza Valozić, Universidad de Alicante, y Hugo Marcos Blanco, Universidad Complutense de Madrid. No pocos miembros del departamento han estado como becarios en universidades de renombre: Complutense y Autónoma de Madrid, Universidad de Granada, Universidad de Harvard, etc.

Durante los 50 años transcurridos, en el departamento han trabajado un gran número de profesores extranjeros, cuya aportación ciertamente ha repercutido en la calidad de la docencia: Alida Ares, Pilar Dolado, Ángeles Alonso Zarza, Luz Marina Peláez López, María del Mar Campos Fernández-Figares, Cesar Luis Díez Plaza, Alicia Jiménez Mantsiou, Salomé Monasterio Morales, Jorge Martínez Jiménez, Lucía Gil Villa, Inmaculada Gallegos Polonio, Jairo Dorado Cadilla, Ana María García Gutiérrez, Monserat Zamorano Llena, Raquel Lozano Pleguezuelos, Luiza Valozic Nenadic, Luis Monzó Jiménez, Federico Escudero Álvarez, Estela Castelló Pina, Cristóbal Díaz Beltrán, Sara Toro, Francisco Capilla Martín, todos ellos lectores de español de España, y Jenny Perdomo, de Cuba. Lectores de catalán han sido Pau Bori Sanz, Áxel González, Lea Feliu y Fabián Ortega; de portugués, Pericles Cunha, Carlos Amaral Freire, Veljko Prijić, Joana Câmara, Mariana Faria, André Neves Carvalhosa, Clara Riso, André Cunha, Magda Barbeita, Sofia Marinho y José Carlos Canoa.

La primera secretaria del Departamento de Estudios Ibéricos fue Snežana Lovre (2000–2003), y desde 2003 los asuntos de secretaría los lleva Mag. Izabela Beljić.

## Enseñanza

La carrera de Filología Española está concebida como un conjunto de estudios contemporáneos interdisciplinares: lingüística, literaturas hispánicas, teoría de la literatura, didáctica, traducción, cinematografía, cultura y arte hispánicos, etc., en su sentido más amplio. Como lenguas optativas, además de castellano, en el departamento se pueden estudiar catalán y portugués.

Reformado de acuerdo con los principios de la Declaración de Bolonia, el programa de estudios de Lengua Española, Literatura y Cultura Hispánicas (Filología Española) es innovador y se adapta a las necesidades de los estudiantes y las exigencias de la sociedad. La estructura del programa y la gran variedad de asignaturas de libre elección permiten la creación de planes de estudio individualizados, que representan una base sólida para el trabajo especializado en un entorno interdisciplinario moderno que conforma y dirige la futura carrera profesional.

En la enseñanza se utilizan técnicas educativas interactivas y recursos digitales. Se incentiva encarecidamente el pensamiento crítico, analítico y creativo, así como la reflexión ética y su consiguiente posicionamiento.

Además de la carrera de cuatro años, en el Departamento de Estudios Ibéricos se pueden cursar estudios de máster (Máster en Lengua, Literatura y Cultura) y de doctorado (Doctorado en Filología), en el marco de los programas que conjuntamente se organizan en la Facultad de Filología.

Desde 1984 los colaboradores del departamento impartían clases de serbocroata en el marco de lectorados de lenguas extranjeras de la Universidad Autónoma de Madrid; más tarde, el lectorado fue clausurado por falta de recursos. Sobre la base de un acuerdo de cooperación con la Universidad de Granada, y conforme al principio de reciprocidad, en 1996 se abrió en su Facultad de Filosofía y Letras un lectorado de serbio, que fue cerrado en el curso 2014/2015, igualmente por restricciones financieras.

## Estudiantes

**E**l Departamento de Estudios Ibéricos admite cada año a 90 nuevos estudiantes de Grado en Filología Hispánica, integrado en el programa de estudios de Lengua, Literatura y Cultura de la Facultad de Filología de Belgrado. De las asignaturas de español, catalán y portugués como segunda lengua se matriculan entre 60 y 90 estudiantes por curso.



*Diploma de la Facultad de Filología  
de la Universidad de Belgrado*

En la actualidad, Serbia cuenta con más de 1950 licenciados en Filología Hispánica. El Diploma de Máster ha sido obtenido por 463 alumnos del departamento; el Diploma de Estudios Avanzados en filología, por 16 (7 de Literatura y 9 de Lengua); y el título de Doctor, por 31 (11 de Literatura y 20 de Lengua). El número de estudiantes del departamento

que ha finalizado sus estudios de doctorado en universidades extranjeras es aún mayor.

Desde el curso académico de 2012/2013 hasta hoy, más de 120 estudiantes de filología hispánica han participado en los programas de movilidad académica Erasmus Mundus, Erasmus+ y CEEPUS. Estos resultados hacen que el Departamento de Estudios Ibéricos se cuente entre los más exitosos de la Universidad de Belgrado. Intercambios de estudiantes, de todos los niveles de formación, se han realizado con Granada, la Universidad Complutense de Madrid, Barcelona (Universidad Pompeu Fabra), Salamanca, Valencia, Bilbao (Universidad de Deusto), Palma de Mallorca (Universidad de las Islas Baleares), Lisboa (Universidad de Lisboa e Instituto Universitario de Lisboa), Porto, Ljubljana, la Universidad Carolina en Praga, Budapest (la Universidad Católica Pázmány Peter y la Universidad Eötvös Loránd), Szeged, Zagreb, Brno, la Universidad Humboldt de Berlín, Sarre y Niza.





*Estudiantes voluntarias en el XIII Simposio Internacional de la SEDLL, Facultad de Filología de Belgrado, 2019*

Aparte del voluntariado y las prácticas organizados por asociaciones de estudiantes, los alumnos de filología hispánica cuentan con la posibilidad de realizar prácticas en el Instituto Cervantes de Belgrado (en Cultura, Dirección, Administración y en la Biblioteca), la Asociación de Hispanistas (actividades culturales, sección metodológica, traducción y actividad editorial, revista *Reflejo*), en la plataforma *¿Qué pasa?*, y en diversos talleres y proyectos de la Asociación de profesores de español en Serbia (APES).



*Velada literaria "Cervantes vive" en conmemoración del IV Centenario de la muerte de Miguel de Cervantes, Biblioteca Pública Municipal de Belgrado, 2016*

Los estudiantes de filología hispánica también participan en numerosos proyectos de PAFF (Producciones de *Alumni* de la Facultad de Filología) centrados en la adquisición de conocimientos y habilidades relacionados con la fotografía, realización de reportajes sobre eventos culturales, grabación de vídeo, montaje de imagen y sonido, promoción en internet, etc. Además, tienen la oportunidad de publicar sus trabajos literarios en la revista literaria estudiantil *Vesna*.



## Cooperación internacional

La cooperación internacional del departamento se realiza principalmente con organizaciones e instituciones científicas: la Asociación Internacional de Hispanistas (AIH), la Red de Hispanistas de Europa Central (RHEC, en parte dentro del Programa CEEPUS), la Asociación de Cervantistas (AC), el Grupo de Investigación Siglo de Oro (GRISO), la Asociación Europea de Profesores de Español (AEPE) y la Asociación Estadounidense de Profesores de Español y Portugués (AATSP), etcétera. El departamento cuenta con una plaza de Lectorado MAEC-AECID como fruto de su estrecha colaboración con la Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID), que ha ayudado significativamente a modernizar el departamento mediante una donación de equipamiento informático. Un importante avance de la cooperación supuso la apertura del Aula Cervantes (dependiente del Instituto Cervantes) en la Facultad de Filología el año 2002. El aula estaba provista de los mejores equipos informáticos y multimedia y fue inaugurada el 5 de abril de ese año. Después de la apertura del Instituto Cervantes de Belgrado en 2005, con el que el Departamento de Estudios Ibéricos colabora estrechamente en numerosas actividades, y tras la firma de un acuerdo entre las dos instituciones, la antigua Aula Cervantes quedó a disposición del equipo docente del departamento y los estudiantes de filología hispánica. Más tarde, este espacio ha sido utilizado por el Instituto Camões de Portugal.



*Presentación de la traducción serbia de los Entremeses de Cervantes, Instituto Cervantes, Belgrado, 2008*

La Universidad de Belgrado tiene convenios de cooperación con las siguientes universidades de España, Portugal, Argentina y México: Universidad Autónoma de Barcelona, Universidad de Granada, Universidad de Sevilla, Universidad de Valladolid, Universidad de Murcia, Universidad de Oviedo, Universidad de Coímbra, Universidad de Porto, Universidad de Buenos Aires, Universidad Nacional de la Plata, Universidad Nacional de Mar del Plata, Universidad de Guadalajara, Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM), Tecnológico de Monterrey, Universidad Michoacana de San Nicolás de Hidalgo, la Benemérita Universidad Autónoma de Puebla, el Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Monterrey. Gracias a estos acuerdos, los estudiantes cuentan con amplias posibilidades de intercambio y participación en proyectos de investigación.

La Facultad de Filología cuenta con acuerdos internacionales de cooperación con el Instituto Camões de Portugal, el Instituto Ramon



*Visita de los colegas del Departamento de Estudios Hispánicos de la Universidad de Szeged (Hungría), 2016*

Lull de España y con la Universidad de São Paulo. Además, efectúa programas de *Joint Master* con diferentes universidades españolas (Universidad de Barcelona, Universidad Autónoma de Barcelona y Universidad de Vic).

El departamento colabora estrechamente con colegas de departamentos análogos de la región (Timisoara, Ljubljana, Szeged, Budapest, Pécs, Plovdiv, Brno, Zagreb, etc.), sobre todo a través de la Red de Hispanistas de Europa Central y del programa de intercambio CEEPUS.

En el ámbito nacional, el departamento colabora con hispanistas de la Universidad de Kragujevac y de Novi Sad, al igual que con asociaciones profesionales que se dedican a la promoción de la lengua española, las literaturas y las culturas hispánicas (Asociación de profesores de español en Serbia y Asociación de Hispanistas). La Embajada de España y las embajadas de países de América Latina también se encuentran entre las instituciones con las que el departamento mantiene una cooperación continua, gracias a la que ha recibido varias donaciones de libros.



*Presentación de la traducción serbia de la novela Los de debajo de Mariano Azuela, con el mecenazgo de la Embajada de México en Serbia, 2016*



*Visita de S.E. Embajador de España Sr. Raúl Bartolomé Molina a la Facultad de Filología de Belgrado, 2019*

## Trabajos de investigación, edición y traducción

Los profesores y lectores del departamento publican asiduamente trabajos de investigación en revistas, monografías y actas de congresos tanto de Serbia como del extranjero. Participan con frecuencia, además, en conferencias nacionales e internacionales, sobre todo de Europa, países de Latinoamérica y Estados Unidos. También desarrollan su labor investigadora formando parte de proyectos del Centro de Investigaciones Científicas de la Facultad de Filología.



Revista Bеоiberística  
[https://beoiberistica.  
fil.bg.ac.rs/index.php/  
beoiberistica/index](https://beoiberistica.fil.bg.ac.rs/index.php/beoiberistica/index)

En 1997 se fundó la revista electrónica *Beohispánica* (resultado de la colaboración entre la Sección de Lengua Española y Literatura Hispánica, el Centro de amistad serbio-española y la Embajada de España), que publicaba trabajos sobre literatura española e hispanoamericana, lengua y civilización española, y estudios comparativos. La revista salió en los años 1997 y 1998, siendo su editora general la Dra. Jelena Filipović. En 2017 se retomó la publicación de la revista con el nombre de *Beoiberística*, editada por el Departamento de Estudios Ibéricos. El editor general es el Dr. Vladimir Karanović y la editora ejecutiva es la Dra. Ksenija Vraneš. La

revista cuenta con un consejo editorial y un comité científico formados por prestigiosos hispanistas del ámbito nacional e internacional, y está indexada en las listas ERIH PLUS, DOAJ, CEEOL, MIAR, Dialnet y REDIB.

El departamento ha organizado diferentes conferencias de carácter nacional e internacional. Con motivo de la celebración de su 35º aniversario, organizó la conferencia internacional AELO (*Avances en el estudio de la literatura oral*, celebrada del 24 al 26 de noviembre de 2006). En el año 2018 fue anfitrión de la Segunda Conferencia Nacional de Hispanistas, y al año siguiente, en 2019, del XIII Simposio de la Sociedad Española de la Didáctica de la Lengua y la Literatura (SEDLL).





*Segunda conferencia nacional de hispanistas serbios (ponentes plenarios, representantes diplomáticos y el director del Instituto Cervantes de Belgrado, con los representantes del Departamento y la Facultad de Filología), 2018*



*XIII Simposio Internacional de la Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura, Facultad de Filología de Belgrado, 2019*

Gracias al trabajo de profesores y licenciados del departamento, se ha llevado a cabo un importante número de traducciones de obras literarias de escritores españoles, portugueses e hispanoamericanos. También se han traducido varias obras de escritores serbios, que han sido editadas en España y América Latina.



*Presentación de la edición Clásicos del Realismo Español, de la editorial Pi-Press; Instituto Cervantes, 2012*

### **Actas editadas por el Departamento de Estudios Ibéricos**

- Карановић, В. & А. Пејовић (ур.). *Хиспанско наслеђе у мултикултуралном свету. Зборник у част професору Далибору Солдатићу / El legado hispánico en el mundo multicultural. Volumen monográfico en homenaje al profesor Dalibor Soldatić.* Београд: Филолошки факултет, Универзитет у Београду; Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2020.
- Pejović, A., J. Filipović, J. Stojanović, A. Kuzmanović Jovanović, A. Jovanović & V. Karanović. (eds.). *Estudios hispánicos serbios y retos de la contemporaneidad.* Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2019.
- Дицков, В. (ур.). *Идентитет, мобилност и перспективе у студијама језика, књижевности и културе / Identidad, movilidad y perspectivas de los estudios de lengua, literatura y cultura.* Београд: Филолошки факултет, Универзитет у Београду, Универзитет „Габријеле Д’Анунцио” у Кјетију – Пескари, Одељење за пословну администрацију; Belgrado: Facultad



de Filología, Universidad de Belgrado, Universidad “Gabriele d’Annunzio” de Chieti – Pescara, Departamento de administración de negocios, 2017.

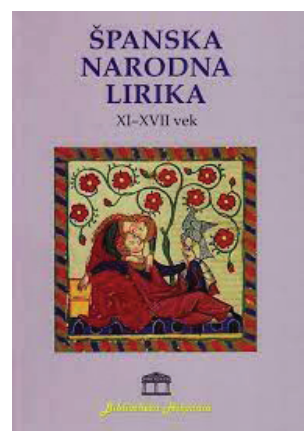
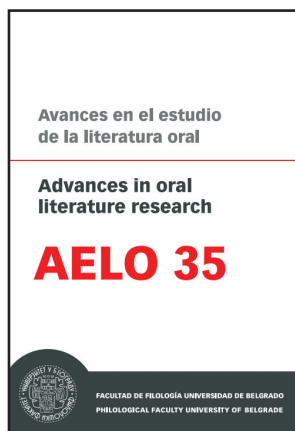
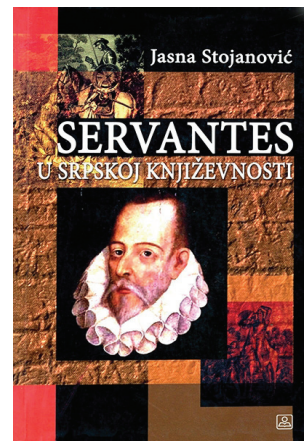
- Kuzmanović Jovanović, A., J. Filipović, J. Stojanović, J. Rajić (eds.). *Estudios hispánicos en el siglo XXI*. Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2014.
- Nikolić J. & Soldatić, D. (eds.). *Avances en el estudio de la Literatura Oral*. Belgrado: Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2013.
- Stojanović, J. (ur.). *Don Kihot u srpskoj kulturi / Don Quijote en la cultura serbia*. Beograd: Filološki fakultet, Institut Servantes; Belgrado: Facultad de Filología, Instituto Cervantes, 2006.

### **Monografías publicadas por los miembros del Departamento de Estudios Ibéricos**

- BORI, Pau. *Language textbooks in the era of neoliberalism*. London: Routledge, 2018.
- ДИЦКОВ, Весна. *Хиспаноамеричка књижевност: ренесанса и барок* (Literatura hispanoamericana: Renacimiento y Barroco). Београд, 2021.
- ДИЦКОВ, Весна. *Хиспаноамеричка књижевност: од постмодернизма до постбума* (Literatura hispanoamericana: del Postmodernismo al Postboom). Београд: Филолошки факултет, 2016.
- Солдатић, Далибор; ДОНИЋ, Жељко. *Свет хиспанистике: увод у студије* (El mundo del hispanismo: introducción a los estudios). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2011.
- FILIPOVIĆ, Jelena. *Moć reči: Ogledi iz kritičke sociolingvistike* (El poder de las palabras: ensayos de sociolingüística crítica). Beograd: Zadužbina Andrejević, 2009. (1. izd.), 2018. (2. izd.).
- FILIPOVIĆ, Jelena. *Transdisciplinary approach to language study. The complexity theory perspective*. London: Palgrave Macmillan, 2015.
- Vučina Simović, Ivana; FILIPOVIĆ, Jelena. *Etnički identitet i zamena jezika u sefardskoj zajednici u Beogradu* (Identidad étnica y desplazamiento lingüístico en la comunidad sefardí de Belgrado). Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2009.
- Hammond, Robert M.; FILIPOVIĆ, Jelena. *Fonética y fonología españolas para serbiohablantes*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2004.
- SAVIĆ, Jelena M. *Code-switching: Theoretical and methodological issues*. Beograd: Filološki Fakultet, 1996.
- IZQUIERDO TODORVIĆ, Silvia. *Početni tečaj španskog jezika* (Curso inicial de español). Beograd: Naučna KMD, 2006. (Više izdanja.)

- IZQUIERDO TODORVIĆ, Silvia. *Uvod u latinoameričku civilizaciju* (Introducción a la civilización latinoamericana). Beograd: Megatrend univerzitet, 2005.
- JOVANOVIĆ, Ana. *Waking up from the university dream: Intersection of educational ideologies and professional identity construction*. Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2016.
- JOVANOVIĆ, Ana. *Student and teacher attitudes in foreign language instruction*. Belgrade: Andrejević Endowment. 2009.
- KARANOVIĆ, Vladimir. *Španska književnost realizma* (Literatura del Realismo español). Beograd: Filološki fakultet, 2018.
- KARANOVIĆ, Vladimir. *Ideologija liberalizma i tradicionalizam u romanu Regentkinja Leopolda Alas Klarina* (Ideología del liberalismo y el tradicionalismo en *La Regenta* de Leopoldo Alas Clarín). Beograd: Filološki fakultet, 2013.
- KUZMANOVIĆ JOVANOVIĆ, Ana. *Sociolingvistička istorija Iberijskog poluostrva i iberoromanskih jezika (sa posebnim osvrtom na kastiljanski (španski), portugalski, galisijski i katalonski jezik)* (Historia sociolingüística de la península ibérica y lenguas iberorromances [con especial atención al castellano [español], portugués, gallego y catalán]). Beograd: Filološki fakultet, 2020.
- KUZMANOVIĆ JOVANOVIĆ, Ana. *Jezik i rod: dikurzivna konstrukcija rodne ideologije* (Lenguaje y género: construcción discursiva de la ideología de género). Beograd: Čigoja štampa, 2013.
- Rajić, Jelena; MARCOS BLANCO, Hugo. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes*. Beograd: Zavod za udžbenike, 2009.
- MARCOS BLANCO, Hugo. *Breve historia de la literatura española contemporánea / Kratka istorija savremene španske književnosti*. Belgrado: AECI / Embajada de España en Belgrado / Instituto Cervantes de Belgrado, 2004.
- PAVLOVIĆ-SAMUROVIĆ, Ljiljana. *Knjiga o Servantesu* (Libro sobre Cervantes). Beograd: Naučna, 2002 (1. izdanje), 2004 (2. izdanje).
- PAVLOVIĆ-SAMUROVIĆ, Ljiljana. *Leksikon hispanoameričke književnosti* (Lexicón de la literatura hispanoamericana). Beograd: Savremena administracija, 1993.
- PAVLOVIĆ-SAMUROVIĆ, Ljiljana; SOLDATIĆ, Dalibor. *Španska književnost: Srednji vek i renesansa. Knjiga I* (Literatura española I: Edad Media y Renacimiento. Libro I). Sarajevo: Svjetlost, Beograd: Nolit, 1985.
- PAVLOVIĆ-SAMUROVIĆ, Ljiljana. *Don Kihot Migela de Servantesa* (Don Quijote de Miguel de Cervantes). Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1982.

- ПЕЈОВИЋ, Анђелка. *Контрастивна фразеологија шпанског и српског језика* (Frasesología contrastiva del español y el serbio). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015.
- РЕЈОВИЋ, Andjelka. *La colocabilidad de los verbos en español*. Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, 2010.
- РАЈИЋ, Јелена. *Увод у прагматику* (Introducción a la pragmática). Београд: Филолошки факултет, 2016.
- РАЈИЋ, Jelena; Marcos Blanco, Hugo. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes*. Beograd: Zavod za udžbenike, 2009.
- СОЛДАТИЋ, Далибор; Донић, Жељко. *Свет хиспанистике: увод у студије* (El mundo del hispanismo: introducción a los estudios). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2011.
- SOLDATIĆ, Dalibor. *Prilozi za teoriju novog hispanoameričkog romana* (Contribuciones a la teoría de la nueva novela hispanoamericana). Beograd: Filološki fakultet, Kragujevac: Nova svetlost, 2002.
- СТОЈАНОВИЋ, Јасна. *Шпанске теме и писци у огледалу српске књижевности / Temas y escritores de España en el espejo de las letras serbias*. Београд: Филолошки факултет; Belgrado: Facultad de Filología, 2019.
- СТОЈАНОВИЋ, Jasna. *Kako smo čitali Don Kihota. Srpska književna kritika o Servantesovom romanu* (¿Cómo hemos leído el Quijote? Crítica literaria serbia sobre la novela de Cervantes). Beograd: Fokus – Forum za interkulturnu komunikaciju, 2014. <http://www.komunikacijaikultura.org/E-books/Kako%20smo%20citali%20Don%20Kihota.pdf>
- СТОЈАНОВИЋ, Jasna. *Špansko pozorište baroka* (Teatro español del Barroco). Beograd: Filološki fakultet, 2009 (1. izdanje), 2011 (2. izdanje).
- СТОЈАНОВИЋ, Jasna. *Servantes u srpskoj književnosti* (Cervantes en la literatura serbia). Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2005.
- ВАЛОЖИЋ, Луиза. *Речник шпанско-српски српско-шпански*. (Diccionario español-serbio serbio-español.) Београд: Завод за уџбенике, 2018.
- VALOŽIĆ, Luiza. *El anglicismo léxico en la publicidad*. San Vicente del Raspeig: Publicacions de la Universitat d' Alacant, 2015.
- ВУЧИНА СИМОВИЋ, Ивана. *Јеврејско-шпански језик на Балкану: Прилози историјској социолингвистици* (El judeoespañol en los Balcanes: contribuciones a la sociolingüística histórica). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2016.
- ВУЧИНА СИМОВИЋ, Ivana; Filipović, Jelena. *Etnički identitet i zamena jezika u sefardskoj zajednici u Beogradu* (Identidad étnica y desplazamiento lingüístico en la comunidad sefardí de Belgrado). Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2009.



## La biblioteca

**A**l finalizar la renovación del edificio de la calle Knez Mihailova 40, a la Sección de Lengua Española y Literatura Hispánica se le asignó un espacio que ya entonces resultaba insuficiente para las actividades investigadora y docente. La falta de espacio se acusa aún más los últimos años, y dificulta en gran medida el desarrollo de la docencia, dado que el número de alumnos y de personal docente ha aumentado considerablemente. En la misma época se fundó la biblioteca de la sección, que en sus comienzos funcionó bajo condiciones adversas. Hasta la contratación de la primera bibliotecaria propia, en 1996, los bibliotecarios de la Sección de Lengua y Literatura Francesa, Aleksandar Jovanović y Danilo Pješčić, proporcionaron una valiosa ayuda a la biblioteca.

La primera bibliotecaria del departamento fue la Mag. Marina Ljujić. Desde el curso 2015/2016 hasta 2020, Jenny Perdomo se ocupó de las labores de bibliotecaria. Desde febrero de 2021 trabaja en la biblioteca a tiempo parcial la Dra. Ana Golubović, licenciada en Biblioteconomía. La biblioteca del Departamento de Estudios Ibéricos tiene más de 10.000 publicaciones (libros de texto, manuales, obras literarias), la mayoría en español. Su fondo también incluye algunos escritos en serbio (mayoritariamente traducciones de obras literarias), catalán, portugués, gallego y vasco.





## Labores de gestión

**L**os profesores del Departamento de Estudios Ibéricos participan activamente en diferentes labores de gestión de los Órganos de Gobierno de la Facultad de Filología. La Directora del Departamento, Dra. Anđelka Pejović, fue miembro del Consejo de la facultad durante el período 2019–2020. La Dra. Jelena Filipović fue Directora del Departamento en dos ocasiones (2006–2009 y 2015–2019), Vicedecana de Ciencia de la Facultad de Filología desde 2016 hasta 2019, y miembro del Consejo de la facultad desde 2002 hasta 2004. Ha ejercido, además, diferentes funciones en los Órganos de Gobierno de la Universidad: miembro del Consejo Académico de Ciencias Sociales y Humanidades, del Consejo de Investigación de Ciencias Sociales y Humanidades, y del Consejo de Estudios Multidisciplinarios, Interdisciplinarios y Transdisciplinarios de la Universidad de Belgrado. El profesor Dr. Dalibor Soldatić ha sido Vicedecano de Docencia y Relaciones Internacionales, Vicedecano de Ciencia y Relaciones Internacionales, Vicepresidente del Consejo de la Facultad de Filología y durante varios años también Director del Departamento de Estudios Ibéricos. Desde 2012 hasta 2015 fue Vicerrector de Cooperación Internacional de la Universidad de Belgrado. Las profesoras Dra. Jasna Stojanović, Dra. Jelena Rajić, Dra. Jelena Filipović y Dra. Ana Kuzmanović Jovanović han ejercido la función de Subdirectora del Departamento de Estudios Ibéricos.





# **PERSONAL DEL DEPARTAMENTO DE ESTUDIOS IBÉRICOS**



# Jelena Filipović

## Catedrática de Lengua Española



**Doctora por:** Universidad Purdue, EE. UU. (1994).

**Líneas de investigación:** sociolingüística crítica (política y planificación de la lengua, lengua y cultura, lengua y género), sociolingüística general (alternancia de códigos, contactos lingüísticos), sociolingüística sefardí, lingüística hispánica y lingüística aplicada.

**Asignaturas que imparte:** Lengua española 6 (Políticas del lenguaje en el mundo hispánico), Lengua española contemporánea G-8, Sociolingüística, Temas electivos en sociolingüística, Investigación cualitativa en la lingüística, Estudios interdisciplinarios de lengua y sociedad 1, Estudios interdisciplinarios de lengua y sociedad 2, Estudios de género en la sociolingüística crítica, Estudios Sefardíes.

La Dra. Jelena Filipović es catedrática de español y de sociolingüística en el Departamento de Estudios Ibéricos de la Facultad de Filología, Universidad de Belgrado. Sus intereses científicos son: sociolingüística crítica (política y planificación de la lengua, lengua y cultura, lengua y género), sociolingüística general (alternancia de códigos, contactos lingüísticos), sociolingüística sefardí, lingüística hispánica y lingüística aplicada. Ha sido profesora visitante en la Universidad de Tulsa (EE. UU.), en la Escuela de Estudios de Postgrado de la Universidad de Purdue (EE. UU.), en la Universidad Nacional Autónoma de México, en la Universidad Complutense de Madrid, en la Universidad Pompeu Fabra de Barcelona y en la Universidad de Graz, Austria. Es autora, coautora y coeditora de catorce libros y varias decenas de artículos académicos publicados en revistas internacionales y nacionales y en publicaciones monográficas en Serbia, Europa y en los EE. UU. Ha participado en varios proyectos nacionales e internacionales en el campo de la planificación lingüística y de la revitalización de lenguas minoritarias (judeo-español y romaní). Es miembro del Consejo de Educación de la Academia de Ciencias y Bellas Artes de Serbia y especialista de la comunidad de expertos del Centro Europeo de Lenguas Modernas (European Center for Modern Languages, ECML). Sus publicaciones más recientes se pueden leer y descargar en <http://filoloskibg.academia.edu/JelenaFilipovic>

# Jasna Stojanović

## Catedrática de Literatura Española



**Doctora por:** Universidad de Belgrado, Serbia; tema Cervantes en la Literatura Serbia.

**Líneas de investigación:** Literatura española de los Siglos de Oro, Teatro español, Vínculos entre las literaturas española y serbia, Crítica de la traducción, Literatura infantil y juvenil.

**Asignaturas que imparte:** Literatura española 3 (Edad Media), Literatura española 4 (Renacimiento), Literatura española 5 (Barroco – teatro), Literatura española 6 (Barroco – prosa y poesía), Cervantes en el aula 1 y 2, Instituciones culturales de Italia y España en un marco comparativo, Novela española de los siglos XVI y XVII, Teatro español a través de los siglos.

Es autora de cuatro libros (*Temas y escritores de España en el espejo de la literatura serbia /bilingüe/, Cervantes en la literatura serbia, Teatro español del barroco, ¿Cómo hemos leído el Quijote?*), de más de 60 artículos publicados en revistas científicas y monografías y coautora de dos libros para el aprendizaje del español en la escuela primaria. Ha coordinado el volumen bilingüe *Cervantes en la cultura serbia* y ha publicado seis traducciones de libros (obras de Cervantes, Moratín, Semprún, Juan Mayorga, el *Lazarillo de Tormes*, etc.).

Con motivo de los 400 años del *Quijote* organizó el coloquio *Cervantes en la cultura serbia* y pronunció una serie de conferencias sobre Cervantes y su recepción en Serbia (Academia Serbia de Ciencias y Artes, Fundación Kolarac, Biblioteca universitaria “Svetozar Marković”, Biblioteca de Belgrado, etc.). Ha realizado con los estudiantes varias presentaciones sobre la obra cervantina en instituciones culturales y educativas de Belgrado y Serbia. Ha participado en más de cincuenta veladas literarias, mesas redondas, manifestaciones culturales y eventos mediáticos para la promoción de la cultura española y las relaciones entre ambos países. El Instituto Cervantes le ha otorgado un Diploma de reconocimiento por su destacado apoyo y colaboración en la difusión de la lengua y la cultura españolas.

Ha dirigido 6 tesis doctorales, una tesina de maestría y 27 trabajos de máster. Ha sido profesora invitada en universidades de Hungría, Macedonia del Norte y Costa Rica. Es miembro de comités editoriales y científicos de revistas internacionales indexadas y socia de varias asociaciones profesionales de España y Serbia. Es evaluadora para el ámbito de las literaturas hispánicas en revistas científicas nacionales e internacionales.

# Andelka Pejović

## Catedrática de Lengua Española



**Doctora por:** Universidad de Granada, España (2003).

**Líneas de investigación:** lengua española y lingüística (fraseología, lexicología, lexicografía, lingüística contrastiva, lingüística aplicada).

**Asignaturas que imparte:** Lengua española 3 (Predicación verbal), Introducción al análisis contrastivo (español-serbio), Lengua española 7 (Lexicología y semántica del español), Lexicografía del español, Lengua española contemporánea G-7, Escritura académica en español, Lectura y corrección de textos en español, El español en los medios de comunicación.

Es autora de dos monografías (sobre la colocabilidad de los verbos en español y sobre la fraseología contrastiva del español y el serbio) y de 70 artículos publicados en revistas, actas y publicaciones monográficas. Es coautora de un manual de traducción (español-serbio/serbio-español) que presta especial atención a la lexicología, y es coeditora de varios volúmenes temáticos. Es miembro del comité editorial de varias revistas internacionales indexadas en bases de datos de referencia. Ha participado en más de 50 conferencias, y ha organizado y ha participado en la realización de varios congresos y mesas redondas sobre la lengua española. Ha dirigido 4 tesis doctorales: dos del ámbito de la fraseología, una del ámbito de la lexicología y una del ámbito de la sintaxis y la lingüística aplicada. En 11 ocasiones ha formado parte de tribunales de tesis doctorales (tres de ellas en la Universidad de Granada, dos en la Universidad de Ljubljana (Eslovenia) y seis en Serbia). Es evaluadora de artículos de investigación en varias revistas científicas indexadas de carácter internacional. Ha participado en el proyecto internacional *Reforming Foreign Language Studies in Serbia: Towards Serbian Language Education Policy* y en el proyecto de investigación de carácter nacional *Dinámica de las estructuras de la lengua serbia contemporánea*. Ha organizado seminarios de formación de profesores de ELE y es coautora de dos series de manuales de español para alumnos serbios de primaria (de 3º a 8º). Ha sido profesora invitada en varias universidades europeas (en España, Eslovenia, Polonia, Rumanía, Hungría, República Checa, Macedonia del Norte). Es miembro de la AATSP, RHEC, AEPE, APES. Por su apoyo y colaboración en la difusión de la lengua y cultura española, recibió un Diploma de reconocimiento del Instituto Cervantes, en 2014. Ese mismo año fue galardonada con la Orden de Isabel la Católica, otorgada por el Reino de España.

# Ana Kuzmanović Jovanović

## Catedrática de Lengua Española



**Doctora por:** Universidad de Belgrado, Serbia (2009)

**Líneas de investigación:** lengua española y lingüística (análisis del discurso, sociolingüística diacrónica, traductología).

**Asignaturas que imparte:** Lengua española 1 (Introducción a la filología hispánica), Gramática histórica del español 1 y 2, Lengua española contemporánea G-6, Lengua española 8 (Análisis del discurso); Análisis crítico del discurso, Lengua y género, Traductología, Estudios de la traducción oral y escrita, Técnicas de la traducción oral y escrita 2; Construcción discursiva de la ideología de género.

Es autora de dos monografías (del campo de la lingüística feminista y la sociolingüística diacrónica) y varias decenas de artículos publicados en revistas científicas y publicaciones monográficas. Es coautora de un libro de texto sobre la escritura académica, coeditora de varias monografías, y miembro del consejo editorial y científico de varias revistas indexadas. Ha participado en decenas de conferencias científicas y organizado varios encuentros científicos y mesas redondas sobre el idioma español. Ha sido mentora de 3 tesis doctorales y de más de 60 tesinas de maestría, y miembro del tribunal en la defensa de 15 tesis doctorales.

Desde 2020 es administradora del proyecto internacional *Developing Applied Foreign Languages Skills* (DAFLS) dentro de la alianza estratégica Erasmus Plus. Participa en el proyecto internacional *Academic Writing Across Continents* (AWAC), en el que colaboran (desde 2015) la Facultad de Filología de Belgrado y la Facultad de Educación de la Universidad de Sao Paulo (Universidade de São Paulo), Brasil, así como en el proyecto internacional *Digitalising Mobility and International Networks with Open Education* (DIONE), dentro de la alianza estratégica Erasmus Plus (a partir de 2021). Ha sido profesora invitada en varias universidades europeas y latinoamericanas (Granada, Complutense de Madrid, Lisboa, Praga, Budapest, Timisoara, Zagreb, Sao Paulo, Sao Luis, etc.). Es miembro de la Asociación Internacional de Hispanistas y de la Asociación de Traductores Literarios de Serbia. Es traductora literaria premiada y traduce del español y portugués.



# Vesna Dickov

Profesora Titular de Literatura Hispanoamericana



**Doctora por:** Universidad de Belgrado, Serbia (2004).

**Líneas de investigación:** literatura y cultura hispanoamericanas.

**Asignaturas que imparte:** Literatura hispanoamericana 1 y 2, Introducción a la recepción de la literatura hispanoamericana 1 y 2, Culturas hispánicas 2, Modernismo en la literatura hispanoamericana, América Latina y diálogo intercultural, Literatura hispanoamericana contemporánea.

Se dedica a la investigación relacionada con las conexiones multidisciplinares entre, por un lado, la literatura y la cultura hispanoamericana y, por otro lado, la literatura y la cultura serbia, así como al estudio literario-histórico y literario-teórico de la literatura de América Latina. Ha participado en numerosos simposios internacionales y ha publicado varios trabajos dedicados principalmente a la recepción de la literatura hispanoamericana en Serbia. Es autora de los libros *Literatura hispanoamericana: del posmodernismo al postbum* (2016) y *Literatura hispanoamericana: renacimiento y barroco* (2021). También es editora del volumen temático *Identidad, movilidad y perspectivas de los estudios de lengua, literatura y cultura: Monografía en conmemoración del 45° aniversario del Departamento de Lengua Española y Literaturas Hispánicas de la Facultad de Filología de la Universidad de Belgrado* (2017).

# Vladimir Karanović

## Profesor Titular de Literatura Española



**Doctor por:** Universidad de Belgrado, Serbia (2012).

**Líneas de investigación:** novela picaresca española, teatro barroco, novela española del siglo XIX, realismo y naturalismo, novela española contemporánea, enseñanza de la literatura.

**Asignaturas que imparte:** Culturas hispánicas 3, Literatura española 7, Literatura española 8, Introducción a los estudios picarescos, Literatura del realismo español (comentario de textos), La novela española contemporánea y la enseñanza de la literatura, La mujer en la literatura del realismo español, Poéticas de la novela del realismo español y europeo.

Desde 2005 hasta 2012 trabajó como asistente de literatura española en la Facultad de Filología y Artes (Universidad de Kragujevac). Es autor de varios artículos y estudios publicados en revistas científicas de nivel nacional e internacional y en actas de congresos nacionales e internacionales. Fue uno de los editores del volumen temático de la revista *Nasleđe*, 18 (*Novela española e hispanoamericana: lengua, ideología, discurso, historia, poética*, 2011), de los volúmenes monográficos *Comida y bebida en la lengua española, cultura y literaturas hispánicas* (2012), de las *Actas de la Primera conferencia nacional de hispanistas serbios* (2016), de las *Actas de la Segunda conferencia nacional de hispanistas serbios* (2019) y del volumen titulado *El legado hispánico en el mundo multicultural. Volumen monográfico en homenaje al profesor Dalibor Soldatić* (2020). Es autor de las monografías *Ideología del liberalismo y el tradicionalismo en La Regenta de Leopoldo Alas Clarín* (Belgrado: Facultad de Filología, 2013) y *Literatura del Realismo español* (Belgrado: Facultad de Filología, 2018). Es editor general de la revista *Beoiberística* y miembro del Consejo editorial de las siguientes revistas científicas: *Lenguas vivas* (Universidad de Belgrado, Serbia), *Colindancias* (Universidad del Oeste de Timisoara, Rumanía) y *Acta Hispanica* (Universidad de Szeged, Hungría). Ha traducido del español al serbio varias ediciones enciclopédicas (Pi-Press, 2009–2010), los *Cuentos* de Leopoldo Alas «Clarín» (2012), el *Arte nuevo de hacer comedias en este tiempo* de Lope de Vega (2013) y *La hija de Celestina* de Alonso Jerónimo de Salas Barbadillo (2016). Fue coordinador de las traducciones de los *Clásicos del realismo español* en la Editorial Pi-Press (2010–2012). Actualmente es miembro de las siguientes asociaciones profesionales: AEPE (Asociación Europea de Profesores de Español), RHEC (Red de Hispanistas de Europa Central), SLE SXIX (Sociedad de Literatura Española del Siglo XIX) y APES (Asociación de profesores de español en Serbia).

# Ana Jovanović

## Profesora Titular de Lengua Española



**Doctora por:** Universidad de Purdue, EE.UU. (2008).

**Líneas de investigación:** lingüística aplicada, didáctica de la lengua española, adquisición de lenguas extranjeras y de herencia, planificación lingüística.

**Asignaturas que imparte:** Lengua española contemporánea G-3, Lengua española contemporánea G-4, Lingüística aplicada y la enseñanza del español 1, Lingüística aplicada y la enseñanza del español 2, Temas seleccionados de la lingüística aplicada, Prácticum en la enseñanza del español como lengua extranjera.

Es autora de dos monografías y de más de 40 artículos publicados en revistas y publicaciones monográficas. Es coeditora de varios volúmenes temáticos y actas de conferencias. Es directora editorial de la revista *Živi jezici (Lenguas modernas)* y miembro del comité editorial de varias revistas internacionales indexadas en bases de datos de referencia.

Ha presentado los resultados de sus investigaciones en más de 40 conferencias. Ha sido profesora invitada en varias universidades europeas (en España, Eslovenia, Alemania, Rumanía, Hungría, Macedonia del Norte). Dirige tres tesis doctorales del ámbito de la lingüística aplicada. En 7 ocasiones ha formado parte de tribunales de tesis doctorales (1 de ellas en la Universidad de Ljubljana (Eslovenia) y 6 en Serbia).

Ha participado en la realización de varios proyectos internacionales y bilaterales y, a partir de 2020, coordina el proyecto titulado *Development of competences of Spanish language teachers for early language education in the digital age* (Erasmus+ KA204).

Ha creado y realizado varios programas de formación de profesores de lenguas extranjeras. Participa en la elaboración de los currículos de la lengua extranjera en la enseñanza primaria y secundaria, así como de los estándares de competencia para la lengua extranjera en el ámbito de la educación formal.

Es miembro de varias asociaciones científicas y profesionales. Desde 2020 ocupa el cargo de vicepresidenta de la Asociación de las Lenguas y Literaturas Extranjeras de Serbia. Traduce del español al serbio.

# Ivana Vučina Simović

## Profesora Titular de Lengua Española



**Doctora por:** Universidad de Belgrado, Serbia (2010).

**Líneas de investigación:** lingüística española, sociolingüística, estudios sefardíes, análisis narrativo.

**Asignaturas que imparte:** Lengua española contemporánea G-1, Lengua española contemporánea G-2, Lengua española 4 (Fonética y fonología del español), Dialectología española, Sociolingüística iberorromance, Estudios sefardíes.

La Dra. Ivana Vučina Simović es profesora titular del Departamento de Estudios Ibéricos de la Facultad de Filología (Universidad de Belgrado). Sus principales campos de investigación son, sobre todo, los estudios sefardíes, hispánicos, sociolingüísticos y narrativos. Es autora del libro *El judeoespañol en los Balcanes: contribuciones a la sociolingüística histórica* (en serbio) (Kragujevac, Filološko-umetnički fakultet, 2016) y coautora, junto con la Dra. Jelena Filipović, del libro *Identidad étnica y desplazamiento lingüístico en la comunidad sefardí de Belgrado* (en serbio) (Belgrado, Zavod za udžbenike, 2009). Junto con otros colegas, ha editado dos monografías. Además de ser autora/ coautora de dos monografías, ha publicado en revistas y publicaciones monográficas más de 30 artículos sobre temas sefardíes e hispánicos y 9 sobre el estado del serbio en la diáspora actual y el serbio como lengua de herencia (análisis lingüísticos y narrativos). Ha dirigido una tesis doctoral del ámbito de la sociolingüística del judeoespañol. En 7 ocasiones ha formado parte de tribunales de tesis doctorales, en Serbia y España (Universidad de Granada y Universidad de Salamanca). Ha sido profesora invitada en varias universidades europeas.

## Pau Bori Sanz

Profesor Asociado de Lengua Española y Lengua Catalana



**Doctor por:** Universidad Pompeu Fabra, Barcelona, España (2015).

**Líneas de investigación:** lingüística aplicada crítica, pedagogía crítica, análisis crítico del discurso, sociolingüística, enseñanza y aprendizaje de idiomas, estudios catalanes.

**Asignaturas que imparte:** Lengua española 2 (Morfología), Introducción a la cultura catalana 1 y 2, Lengua española 5 (Sintaxis), Lengua española contemporánea G-5, Lengua catalana contemporánea P-6.

Se incorpora al Departamento de Estudios Ibéricos como lector de catalán del Institut Ramon Llull durante el curso 2005/2006. Promociona la lengua y cultura catalanas en sus clases en la universidad y con diversos actos culturales en Serbia. Su tesis doctoral mereció el Premio Extraordinario de Doctorado de la Universidad Pompeu Fabra. El 2019 es elegido como profesor asociado. Es autor del libro *Language textbooks in the era of neoliberalism* (Routledge 2018), y de más de veinte artículos científicos y capítulos en monografías académicas. Compagina la docencia y la investigación con la traducción literaria del serbio al catalán y al español. Es miembro de las asociaciones de estudios catalanes AILLC y SERCLE.



# Ksenija Vraneš

Profesora Asociada de Literatura Hispanoamericana



**Doctora por:** Universidad de Belgrado, Serbia (2018).

**Líneas de investigación:** literatura hispanoamericana del siglo XX, literatura argentina, literatura comparada, hermenéutica, literatura y cine, teoría literaria.

**Asignaturas que imparte:** Literatura española 2 (Panorama de la literatura hispanoamericana), Culturas hispánicas 4 (El cine hispano), Literatura hispanoamericana 3 (La literatura hispanoamericana de la primera mitad del siglo XX), Literatura hispanoamericana 4 (La literatura hispanoamericana de la segunda mitad del siglo XX, y del siglo XXI), Literatura hispanoamericana y cine, Literatura hispanoamericana del siglo XX (curso monográfico).

Ksenija Vraneš (apellido de nacimiento Vulović) terminó sus estudios de grado, máster y doctorado en la Facultad de Filología de la Universidad de Belgrado, donde defendió su tesis doctoral *La narrativa de amor en las novelas de Julio Cortázar y Milorad Pavić*. Realizó la investigación para su tesis doctoral en el Departamento de Literatura Comparada de la Universidad de Harvard en calidad de investigadora visitante. Participó en las Sesiones del Instituto de Literatura Mundial (Institute for World Literature – IWL) celebradas en Hong Kong en 2014 y en la Universidad de Harvard en 2016, y lideró el coloquio *World Cinema & World Literature* durante la décima sesión del IWL en 2020. Ha participado en numerosos congresos internacionales, tanto en Serbia como en el extranjero, y es autora de varios artículos publicados en revistas y monografías nacionales e internacionales. Es la editora ejecutiva de la revista *Beoiberística*, que publica el Departamento de Estudios Ibéricos de la Facultad de Filología de la Universidad de Belgrado. Es coeditora del volumen temático internacional *Fuego literario de Mario Vargas Llosa* (2017) y ha sido miembro de varios comités editoriales, científicos, organizativos de diferentes congresos, revistas y actas. Es miembro de la Comisión para el Mundo y las Culturas Eslavas en la Ruta de la Seda, dentro del Comité Internacional de Eslavistas. Ha dirigido seis trabajos de fin de máster y en siete ocasiones ha formado parte de tribunales de máster. Es miembro de la AIH, AATSP, ACH.



# Željko Donić

Profesor Asociado de Literatura y Cultura Españolas



**Doctor por:** Universidad de Belgrado, Serbia (2018).

**Líneas de investigación:** estudios comparativos, traductología, teoría de la recepción, estilística contrastiva.

**Asignaturas que imparte:** Culturas hispánicas 1; Literatura española 3 (Edad Media); Literatura española 4 (Renacimiento): Introducción a la versificación española y traducción de la poesía, Traductología.

Se dedica al estudio de la poesía hispánica, la traducción literaria, la Edad Media y la versificación. En su tesis doctoral investiga la historia de la traducción y recepción de la poesía española en la lengua serbia. Es coautor de la monografía *El mundo del hispanismo: introducción a los estudios* (con Dalibor Soldatić, 2011). Ha participado en varias conferencias nacionales y congresos internacionales. Es autor de una docena de textos, prefacios, artículos y estudios en revistas científicas y actas de congresos nacionales e internacionales. Ha traducido del español al serbio varias obras clásicas y contemporáneas de la literatura hispánica: José Hierro, *Biblioteca* (2012); Don Juan Manuel, *El conde Lucanor* (2014); *Jarchas mozárabes: perlas de la primitiva lírica hispánica* (2015); Javier Villaurrutia, *Nostalgia de la muerte y otros poemas* (2017); *Lírica popular española* (2018). Es coeditor (2013–2018) de la colección *Bibliotheca Hispania* de la Editorial Partenon de Belgrado. Es miembro de la RHEC, Asociación de hispanistas, etc.

# Jasmina Nikolić

## Lectora de Lengua Española



**Doctoranda en:** Universidad de Belgrado, Serbia (2016–).

**Maestría:** Universidad de Belgrado (2005).

**Líneas de investigación:** literatura popular, modelos culturales, traducción.

**Asignaturas que imparte:** Introducción a los estudios hispánicos 1 y 2, Traducción del español al serbio 1–4, Español para fines específicos, Traducción profesional 1 y 2, Traducción de textos económicos y políticos 1 y 2.

Es editora de dos colecciones de artículos de congresos internacionales dedicados a la literatura popular. Es autora de 18 artículos científicos. Ha publicado 39 traducciones, de las cuales 20 novelas de escritores españoles contemporáneos, 2 obras de teatro y 19 cuentos traducidos del español, portugués y holandés. Es coautora de un manual para aprender portugués. Participa regularmente en conferencias y reuniones científicas que contribuyen al desarrollo de la educación superior en Serbia. Participa y gestiona proyectos internacionales. Es experta nacional en proyectos internacionales dedicados al Espacio Europeo de Educación Superior. Coordinó el proyecto Tempus de reforma de los estudios de lenguas extranjeras en Serbia. Coordinó el trabajo sobre el desarrollo del Portafolio Europeo de Idiomas para Estudios Filológicos en las Facultades de Serbia, Estudios sobre Políticas de Enseñanza de Idiomas en Serbia, así como el establecimiento de los estudios de maestría en traducción de conferencias, profesional y audiovisual en la Facultad de Filología de Belgrado. Trabajó en el desarrollo del programa de estudios “Lengua, Literatura, Cultura” y gestionó la primera acreditación de los programas de estudio en la Facultad de Filología. Formó parte del Equipo de Expertos para la Reforma de la Educación Superior del Ministerio de Educación, Ciencia y Desarrollo Tecnológico, y de abril de 2013 a diciembre de 2017 fue su vicepresidenta. Es miembro de la Asociación Internacional de Hispanistas y de la Asociación Internacional de Sociólogos.

# Hugo Marcos Blanco

## Lector de Lengua Española



**Doctor por:** Universidad Complutense de Madrid, Facultad de Filología, Departamento de Lengua Española y Teoría de la Literatura, España (2017).

**Líneas de investigación:** lengua española, lingüística contrastiva.

**Asignaturas que imparte:** Traducción del serbio al español 1, 2, 3, 4; Lengua española contemporánea G-7, G-8; Lectura y corrección de textos en español.

Autor de un manual de literatura, y coautor de otro de gramática, ambos de la lengua española, ha escrito, además, sobre cuestiones de índole contrastiva (entre el castellano y el serbio), artículos publicados tanto en revistas como en recopilaciones monográficas; asimismo, participa en congresos nacionales e internacionales.

# Luiza Valožić

## Lectora de Lengua Española



**Doctora por:** Universidad de Alicante, España (2010).

**Líneas de investigación:** lengua española, sociolingüística, lexicografía, enseñanza de lengua española como lengua extranjera, interpretación.

**Asignaturas que imparte:** Lengua Española contemporánea G-5, G-6, G-7, G-8, Introducción a la interpretación 1 y 2, Interpretación de conferencias 1 y 2.

Imparte clases de lengua española contemporánea en los estudios de grado, y de interpretación de conferencias en los estudios de máster. Dentro del marco teórico de la sociolingüística ha enfocado su investigación sobre el cambio de código en el sociolecto publicitario y en la clase de español como lengua extranjera, y dentro del ámbito de la lexicografía se ha centrado en la realización de un diccionario bilingüe básico escolar español-serbio, serbio-español. Colabora como lectora de español en la revista científica *Beoiberística*, diferentes publicaciones monográficas y en la competición estatal (modalidad de conocimiento de la lengua española) para escuelas primarias e institutos. Es miembro de las asociaciones AEPE y APES.

# Jenny Perdomo

## Lectora de Lengua Española



**Máster por:** Universidad de Belgrado, Serbia (2011).

**Líneas de investigación:** ELE, música en la clase ELE, bilingüismo.

**Asignaturas que imparte:** Lengua española contemporánea G-1, Lengua española contemporánea G-2.

Los estudios de grado los realizó en la Universidad de La Habana, en el campo de la Comunicación Social, Bibliotecología e Informática. En la Facultad de Filología de la Universidad de Belgrado terminó los estudios de máster, en 2011.

Ha publicado una traducción conjunta de la novela *Santitos (Dragi moji sveci)*. Ha sido locutora en la elaboración de materiales auditivos y coautora de parte de los manuales de español para la enseñanza primaria en Serbia. Ha sido correctora de compilaciones de artículos, monografías y otros documentos. Asimismo, ha sido correctora de traducciones especializadas en el campo de la literatura. Ha ejercido de vocal en exámenes DELE. Ha participado en diferentes eventos especializados y ha asistido a varios cursos sobre ELE.

También fue conductora en Radio B92 durante 12 años, donde tenía un programa sobre música cubana y latinoamericana (hasta 70 000 oyentes por minuto). Fue profesora del Instituto Cervantes y trabajó como bibliotecaria en el Departamento.

Es miembro de la Asociación de Latinoamericanistas y de la Asociación de Profesores de Español en Serbia.

# Jelena Kovač

## Lectora de Lengua Española



**Doctora por:** Universidad de Belgrado, Serbia (2020).

**Líneas de investigación:** sociolingüística, estudios sefardíes, lingüística cognitiva, lengua española.

**Asignaturas que imparte:** Lengua española contemporánea G-5, Lengua española contemporánea G-6, Lengua española contemporánea P-1, Lengua española contemporánea P-2, Lengua española contemporánea P-3, Lengua española contemporánea P-4.

Es autora de varios artículos publicados en revistas científicas y coautora de dos artículos publicados en actas de congresos regionales. Ha participado en varios seminarios para profesores de español en el Instituto Cervantes de Belgrado, en un encuentro profesional para la formación de profesores de español en la Facultad de Filología de Belgrado, así como en varios congresos nacionales. Fue miembro de los comités organizadores de dos conferencias internacionales celebradas en la Facultad de Filología de Belgrado, y colaboró en la preparación para la impresión de las actas de conferencias, y de un libro de resúmenes. Participa en dos proyectos internacionales sobre la lengua española y la enseñanza de la lengua española en el sistema educativo de diferentes países (*El español en la Europa Meridional* y *El Desarrollo de las Competencias de Profesores de Español en la Edad Temprana en la Era Digital*).



# Izabela Beljić

## Secretaria del Departamento



**Estudios de doctorado:** Universidad de Belgrado, Facultad de Filología (2015–).

**Máster por:** Universidad de Belgrado, Facultad de Filología (2010).

**Líneas de investigación:** sociolingüística, fonética, fonología, dialectología, literatura feminista, realismo y naturalismo español, literatura indígena, narrativa española e hispanoamericana contemporánea.

Secretaria del Departamento de Estudios Ibéricos, traductora e investigadora, estudiante de doctorado de la Facultad de Filología Universidad de Belgrado. Ha publicado varios artículos científicos en revistas y actas de congresos nacionales e internacionales, así como textos críticos. Ha sido becaria de la Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID), Ministerio de Cultura y Deporte de España, en los programas Erasmus Mundus, CEEPUS y Erasmus +. Es miembro de la Asociación de Hispanistas de Serbia y de la Red de Hispanistas de Europa Central. Es coeditora de la colección *Bibliotheca Hispania* de la editorial Partenon de Belgrado. Ha traducido libros de Emilia Pardo Bazán, Concepción Arenal, Rosario Castellanos, Ricardo Güiraldes, Jorge Ibarra, Alfonso Reyes, Mario Benedetti.

<https://filoloskibg.academia.edu/IzabelaBelji%C4%87>



**E**l desarrollo creciente del hispanismo en Belgrado y en Serbia ha influido en la expansión del estudio de la lengua española en nuestro país. Si hasta ahora el departamento había centrado todos sus esfuerzos en la difusión de la lengua española, hoy, el trabajo del departamento está enfocado en ampliar el conocimiento, asegurar un alto nivel de la docencia y enriquecerse con ámbitos de estudio afines para proporcionar a los estudiantes la adquisición de las destrezas y competencias que exige la sociedad contemporánea. El contexto internacional sitúa a Serbia y España dentro de un marco europeo, y junto con los países hispanoamericanos, en un ámbito global, lo que, con el desarrollo de las relaciones políticas y económicas, crea nuevos vínculos entre nuestros países y abre nuevas perspectivas para los hispanistas. El Departamento de Estudios Ibéricos está preparado para afrontar estos retos.



CIP - Каталогизација у публикацији  
Народна библиотека Србије, Београд

378.4:8]:811.134+821.134»1971/2021»(082)  
811.134+821.134(497.11)(082)

50 година студијског програма Шпански језик, хиспанске књижевности и културе Универзитет у Београду Филолошки факултет Катедра за иберијске студије / [уреднице Анђелка Пејовић, Јасна Стојновић] ; [превод на шпански Уго Маркос Бланко, Луиза Валожих]. - Београд : Филолошки факултет Универзитета = Belgrado : Facultad de Filología de la Universidad, 2021 ([Београд] : МАВ). - 92 стр. : илустр. ; 24 cm

Nasl. str. proštampanog span. prevoda: 50 años de hispanismo universitario Universidad de Belgrado Facultad de Filología Departamento de Estudios Ibéricos. - Тираж 150.

ISBN 978-86-6153-667-0

а) Филолошки факултет (Београд). Катедра за иберијске студије -- 1971-2021 -- Зборници б) Хиспанистика -- Србија -- Зборници

COBISS.SR-ID 54658569

ИЗДАВАЧ / EDITORIAL

Филолошки факултет Универзитета у Београду  
Facultad de Filología de la Universidad de Belgrado

ЗА ИЗДАВАЧА / EDITADO POR

Проф. др Ива Драшкић Вићановић, деканица Филолошког факултета у Београду  
Dra. Iva Draškić Vićanović, decana de la Facultad de  
Filología de la Universidad de Belgrado

УРЕДНИЦЕ / EDITORAS

Анђелка Пејовић / Anđelka Pejović  
Јасна Стојановић / Jasna Stojanović

ПРЕВОД НА ШПАНСКИ / TRADUCCIÓN AL ESPAÑOL

Уго Маркос Бланко / Hugo Marcos Blanco  
Луиза Валожић / Luiza Valožić

КОРЕКТУРА / CORRECCIÓN

Изабела Бељић / Izabela Beljić

ПРЕЛОМ ТЕКСТА И ДИЗАЈН / MAQUETACIÓN Y DISEÑO

Предраг Жижовић / Predrag Žižović

КОРИЦЕ / CUBIERTA

Софија Миладиновић / Sofija Miladinović

ШТАМПА / IMPRESO EN

МАБ / MAB

ТИРАЖ / TIRADA

150

ISBN 978-86-6153-667-0

Објављивање ове књиге финансијски је помогла  
Амбасада Шпаније у Србији



La publicación de este libro ha sido cofinanciada  
por la Embajada de España en Serbia



EMBAJADA  
DE ESPAÑA  
EN BELGRADO



cooperación  
española